

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840. félévre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: Bucarestben 50 bani felár. —: Hirdetések tarifa szerint. —:

49-ik évfolyam, 213. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Kedd, 1934. szeptember 25

Családapák vizsgája

Aradváros és Aradmegye kisebbségi tisztviselői kedden reggel nyolc órakor az aradi nyelvviszgabizottság előtt jelentkeznek szolgálattételre. Furcsa és szokatlan ezt a katonás-izű kifejezést alkalmazni erre a felvonásra, hiszen valamennyien mind meglelt kora, családos, többgyermekes emberek, akik saját hivatalaik irásztalait hagyták el erre az időre, hogy nyelvtanokkal és írakkal felfegyverkezve, újra vizsgára álljanak, amelyen azt kell bebizonyítani, hogy mennyire ismerik az állam hivatalos nyelvét; azt a nyelvet, amelyen másfél évtized óta beszélve, látták el a saját hivatali posztjaikon a város és a megye lelkiismeretes szolgálatát.

Nem férhet kétség hozzá, hogy a minisztérium országos jellegű intézkedésének feltételül érvényt kell, hogy szerezzen a végrehajtó hatóság. Ha a minisztérium úgy intézkedik, hogy másfél évtizednyi aktív közigazgatást szolgáló után a kisebbségi tisztviselőnek nyelvviszgarára kell állania, — akkor az a kisebbségi tisztviselő minden kétséget kizáró módon nyelvviszgarára is áll. A felettes hatóság intézkedését még akkor is végre kell hajtani, ha ez már másodizben történik és az 1925. évi nyelvviszgarázások után, egy újabb vizsgálat kényszerét vonja maga után. A kisebbségi tisztviselő eddig is kötelességtudó és lelkiismeretes alkalmazottja volt: a városnak és a megyének és ezuttal sem fogja szabotálni fölötteseinek rendelkezését. Nem érti ugyan mindegyik, hogy mire jó az egész, — de ha a minisztérium így rendel, a kisebbségi tisztviselő hallgat és engedelmeskedik.

Mindez a nyelvviszgarák hivatalos, hatósági részére vonatkozik. De téved akarki, aki azt hinné, hogy ezeknek a nyelvviszgaráknak csakis egyféle, hivatalos része van. Súlyos pszichológiai hiba volna azt gondolni, hogy mindazok a tisztviselők, akiknek „a népi eredete nem-román”, csak hivatali gépek, ideg- és lélek nélküli költségvetési tételek a város és a megye adminisztrációjában. A keüdi nyelvviszgabizottság előtt megjelennek a városi és megyei kisebbségi tisztviselők, de hiba volna, ha a vizsgabizottság csak a tisztviselőket látná bennük és nem venné észre egyuttal az embert is. Az embert, aki otthonára, családjára, gyermekeire gondolva lép a bizottság zöldasztala elé és lelke-legmélyén azokért remeg, miközben conjugációkon és deklinációkon fordulhatnak meg egzisztenciák. Emberek, akik évről-évre rendszerint négy fal között élve, végzik feladataikat, most idegen arcok és talán ismeretlen professzorok előtt kell, hogy feleljenek, távol a megszokott hivatali-szobától, távol a napi kötelességteljesítés feladataitól, távol mindazoktól, akik tudnák, hogy külön-külön mennyi mindent dolgoztak másfél évtized alatt a városért, a megyéért...? Azt hiszik, hogy mindez most egy-egy nyelvtani fordulaton, egy-egy kifejezésbeli precizitáson, a válasz gyorsaságán, vagy hibátlanságán fordul meg, vagy dől el... Csoda-e, ha szívük összeszorul...? Ne volna emberileg megértő, hogy a családért érzet: aggodalmuk, a bizonytalanság féelme és az esetleges hibás felelet miatti fizikai és pszichikai depressziójuk miatt talán még az az egyszerű kifejezés sem jut majd eszükbe, amit pedig egész bizonyosan minden nap használnak...?

A kisebbségi köztisztviselő, a város és a megye közületének szolgálója ma megjelenik a vizsgabizottság előtt, mert kötelességtudó és mert úgy érzi, hogy másfél évtizedes szolgálat érdemének elbírálása nem függhet a mai vizsga pillanatnyi diszpozíciójától. A vizsga zöld asz-

Kedvező megoldás előtt áll a magyar kisebbségi kérdés a Népszövetség politikai bizottságában

A kisanant megbizottai elvben, hajlandók elfogadni a magyar megbizott konciliáns Indítványait

Geniből jelentik: A Népszövetség hatodik, politikai bizottsága ma délelőtt 10 órakor ült össze Madariaga spanyol kiküldött elnökletével. A bizottság elsősorban a rabszolgatartásról és a szellemi együttműködésről szóló jelentéseket vette tudomásul, azután rátért Eckhardt Tibor magyar kiküldött indítványára. Eckhardt kijelentette, hogy már pénteken rámutatott a kisebbségek jogvédelmének elégtelen voltára és hangsúlyozta, hogy

a kisebbségi kérdés megoldása az első lépés a Dunamedence hékjének helyreállítására, amire pedig feltétlenül szükség van.

Köszönetet mondott Aloisi báró olasz főmegbizott és Eden angol főpecsétör beszédeiért, majd válaszolt Massigli francia, Antonide román, Fotics szerb és Benes csehszlovák kiküldöttek felszólalásaira. Elmondotta, hogy azért hozta fel a kérdést, mert ez

a világbéke problémáját érinti.

azután felvetette azt a kifogást, hogy lehet-e a mai túlfűtött dunavölgyi légkörben eredményt elérni? Eckhardt elfogadta Benes elveit, melyek szerint

a megoldás a kölcsönösség, egyenlőség és arányosság figyelembe vételével érhető el.

Azt javasolta, hogy a Népszövetség tanácsa alakítson vizsgálóbizottságot, amely a helyszínen tanulmányozza a kisebbségek helyzetét és keresen minden félre kielégítő döntést.

Eckhardt Tibor felszólalását a bizottság tagjai nagy csendben és nyugalomban hallgatták végig, majd Antonide román kiküldött emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy

a Romániában élő magyar kisebbségek sorsa kielégítő, csak egyes izgatók mérgezik el a helyzetet.

Eckhardt Tibor ezután még egyszer felszólt és angol nyelven magyarázta meg félreértett szavait. Kérte, hogy

Benes és Antonide segítsenek a kérdés rendezésében

A Népszövetség politikai bizottsága még nem hozott határozatot a kisebbségvédelmi ügyben elhangzott magyar indítvány felett.

A kisanant-megbizottak elvben készek az indítványt elfogadni,

azonban annak gyakorlati keresztülvételében a meglevő szabályokhoz ragaszkodnak, nehogy állami szuverenitásukon csorba essék.

Egyre veszedelmesebb az olasz-jugoszláv feszültség

„Szent háborút” hirdetnek a délszlávok Olaszország ellen — Sándor jugoszláv király nagy horderejű szófiai látogatása

Sikertelenség fenyegeti Barthou római utját

Londonból jelentik: A Daily Mail római jelentése szerint Olaszország és Jugoszlávia között az utóbbi napokban aggasztóan kiéleződött a feszültség a délszláv területen tartott irredenta és revíziós gyűlések és tüntetések miatt, mert ezeken az olasz hadsereget gyalázták és az olasz területeken garázdálkodó agitátorokat magasztalták. A jugoszláv papok nyíltan hirdetik a szószékről, hogy minden délszlávnak keresztényi kötelessége, hogy szentháborút viseljen Olaszország ellen. Nyilvános gyűléseken délszláv lobogókat ajándékoztak az irredenta területeknek és azt a reményüket fejezték ki, hogy a lobogókat nemsokára Trieszt felett fogják látni. Az olaszellenes tüntetések már olyan nagymérvűek voltak, hogy az olasz kormány bizonyos lépésekre is gondolt. Az olasz kormány most elsősorban is tájékoztatni akarja a közvéleményt a helyzetről.

Barthou francia külügyminiszter, mint ismeretes, októberben Rómába utazik, de már most úgy érzi, hogy mindezen események

talán mindkét részén emberek vannak, maguk is az állam tisztviselői. El lehet azt képzelni, hogy ne a köztisztviselő kérdezze a köztisztviselőt, ne a családapa a családapát, az ember az embert, csak azért, mert nem egyforma a „népi eredetük”? Vagy azért, mert az egyik az anyatejjel együtt szívta magába az állam hivatalos nyelvét, míg a másik

miatt küldetése kudarcra fog járni. Az olasz vezető köröknek most az a kívánsága, hogy

Franciaország vagy bírja rá Jugoszláviát magatartása megváltoztatására, vagy pedig szakítson Jugoszláviával, mert enélkül teljesen lehetetlen a francia—olasz barátság.

Sándor jugoszláv király közelgő szófiai utja alkalmával egyezményt akar létrehozni a bolgár és a jugoszláv kormányok között, amely

biztosítaná Jugoszlávia keleti határait egy esetleges jugoszláv—olasz háború esetén. Viszont ennek ellenében Jugoszlávia különleges elbánásban részesítené a területén lakó bolgár kisebbséget.

Római körökben különben nagy jelentőséget tulajdonítanak Göring diplomáciai utjának is. Sándor király a jugoszláv-bolgár megegyezést már szeretné magával vinni Párisba, hogy kedvezőbbé tegye Jugoszlávia helyzetét Franciaországgal szemben.

átvirrasztott éjjelek és átmagolt nappalok munkájával sajátította el? Kit illet ezért az érdem nagyobbika fele?

A kisebbségi tisztviselő ma áll a vizsgabizottság elé, hogy feleljen. De ugyanekkor tesz vizsgát a vizsgabizottság is abból a nem-hivatalos, de kötelező tantárgyból, amelynek neve: emberi szolidaritás.

Károly király

Mihály nagyvajda neveléséről

„Emberről és királyt akarok csinálni a fiamból, — jelentette ki az uralkodó. — Hogyan készítik elő feladataira az ország trónörökösét

Párisból jelentik: A *Candid* című folyóirat rendkívül érdekes beszélgetést közöl Károly királyal, amely kizárólag Mihály nagyvajda nevelésére vonatkozik.

— Embert és királyt akarok csinálni a fiamból és ennek érdekében minden szabadidőmet ennek a célnak a szolgálatába állítom. Ez ugyan érdekes, de rendkívül nehéz foglalkozás. Azt hiszem, hogy egy gyermeknek, aki hivatva lesz vezetni, elsősorban is meg kell tanulnia az engedelmességet. Mielőtt királlyá lesz, acélos, igazságos és jó emberré kell válnia. Azt akartam, hogy a nagyvajda állandóan mellettem legyen és ezért egy miniatűr liceumot létesítettem. Ebben a liceumban a fiam együtt tanul tizenkét hasonlókorú társával, akik a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból kerültek ki. Ebbe az intézetbe természetesen nemzetiségi és valláskülönbségre való tekintet nélkül történt a felvétel. Ezek között a tanulók között nem létezik születési előny. A miniatűr liceum legjobb diákja például egy gépész fia.

— Így, remélem, megtanulja a nagyvajda, hogy az érdemeket az életben személyi tehetség, nem pedig a sors jóindulatából kell megszerezni.

Károly király a továbbiakban elmondja, hogy

fia a többi gyermekekkel a legjobb pajtás viszonyban van és természetesen valamennyivel tegeződik. Mindennap egy másik társát látja a nagyvajda ebéden és a királynak a legnagyobb élvezetet jelenti, amikor ezeken az ebédeken az ideje megengedi, hogy résztvegyen. Románia leendő uralkodója eddig különösen a matematikának volt nagy barátja, az utóbbi időben azonban rendkívül nagy kedvet kapott az irodalomra. Érdeklődéssel olvassa Jules Verne regényeit. Nagyon szereti a sportokat

Csehszlovákiai repülőraj érkezik a jövő hét folyamán Aradra

A városvezetőség meglette a hivatalos intézkedéseket az érdekes vendégek fogadtatására

Érdekes látogatói lesznek a jövő hét folyamán Arad városának. Vasárnap délelőtt ugyanis hivatalos értesítés érkezett az aradi repülőtér parancsnokának, Gruia Jánosnak címére, melyben közölték, hogy a jövő hét folyamán Prágából egy hattagú csehszlovák légiraj indul körrepülésre Kelet-Európában és utjuk utvonala legelsősorban is Románián vezet keresztül. A csehszlovák repülőraj Prágából Bucurestibe kíván repülni és utközben mindössze egyszer szállnak le — Aradon. A technikai számítások szerint ugyanis a gépek itt vesznek fel első ízben benzint és olajat, hogy az ut további részét zavartalanul tehesék meg Bucurestiiig.

Gruia János aradi repülőtéri parancsnok a nyert értesítés vétele után azonnal érintkezésbe lépett Aradváros vezetésével és jelentette a csehszlovákiai repülőraj érkezésének hírét. Mivel Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök csupán szerdán érkezik haza, távollétében helyettese, Zabó István interimár-bizottsági tag tette meg a szükséges intézkedéseket a külföldi vendégek fogadtatásának előkészítésére. Az eddigi tervek szerint az aradi repülőállomást a román és a csehszlovák nemzeti színű zászlókkal fogják fel-

Elsőrendű építési telkek belvárosban eladó.

Bővebbet: **Steiner József** építészeti iroda, Str. Greceanu No. 5. 4008

is, amelyek közül leginkább a lovaglást, a vadászt és az autózást kultiválja. Ezután így folytatta a király:

— Amikor az elmúlt hetekben a moziban voltunk, a hirdóban láttam a trónörökös, hogy Mussolini 17 éves fia pilóta-vizsgát tett. Mint-hogy nagyon kedveli az aviatikát is, kijelentette, hogy ő már 16 éves korában le fogja tenni a pilóta-vizsgát. Nagy talentuma van a mechanikához, ami nemcsak itt, de az autózásnál is megnyilvánul. Egy trónörökösnek a nevelése semmiesetre sem könnyű dolog — fejezte be rendkívül érdekes nyilatkozatát Öfelsége —, de minden nehézséget leküzdve kizárólag arra a szerepre kell nevelni, amelyet egy bizonyos idő múlva betölteni lesz hivatott.

Tízmillió ember

visszautasítja a háborút

Londonból jelentik: Ma nyílt meg Londonban a volt entente-frontharcosok 15-ik értekezlete. A kongresszuson 10 millió volt entente-frontharcos képviselőtől 150 kiküldött jelent meg.

Dr. Cadere román megbízott, az értekezlet elnöke, megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a volt frontarcosok visszautasítják a háborút, mint a népek közötti viták elintézési eszközét. Leszögezte azt is, hogy a volt frontarcosok veszedelmesnek tartják az országok közötti versengés felébresztését. Végül pedig sajnálatának adott kifejezést, hogy egy szerencsétlen incidens következtében Olaszország nem képviseltette magát az értekezleten.

A kiegyenlített tartozás

Irta: HAROLD STRICKLAND

Gladys az áruházból kijövet hirtelen Darke Markkal került szembe. Megdöbbenve állt meg.

— Mark, maga itt...? — kérdezte leplezetlen ijedtséggel.

A megszólított férfi udvariasan megemelte a kalapját és így szólt:

— A lakásától követtem idáig taxin és megvártam, amíg kijön, mert beszélnem kell magával. Nem szívesen kerestem volna fel a férje házában.

Gladys egy pillanatig tévovázott, azután halk utasítást adott sofőrjének. Az autó lassan elindult. Gladys pedig intett Darke Marknak, hogy kövessék a kocsi. A Central Park előtti széles járdán beleveggyültek a tömegbe. Egy ideig szótlanul haladtak egymás mellett. Azután Gladys a kísérőjéhez fordult:

— Maga jól tudta, hogy férjhez mentem... Azért jött most, hogy megszaroljon?

A férfi undorral húzta félre az ajkát:

— Milyen közönséges kifejezéseket használ, angyali Gladys. Hiszen bármi történt is, ne fedjük el, hogy most mindketten a jó társasághoz tartozunk. A mondanivalómmal hamar elkészülök. Hogy megtudtam-e, hogy férjhez ment? Sőt azt is tudom, hogy a férje sokszoros milliomos. Nos, fizessen!

— Nem vagyok hajlandó magával tárgyalni! Talán inkább megmondaná, hogy miért jutottam éppen most az eszébe? Hiszen ha csak a házasságom vitte rá, hogy megkíséreljen megszarolni, erre már bőven volt ideje eddig is.

— Öt évig Dél-Afrikában éltem. Most jöttem vissza és Dél-Amerikába készülök, ahol sokat ígérő petróleumforrást vásároltam. A kiaknázáshoz kell a pénz.

— A terve nem érdekelnék.

— Pedig az előbb érdekelték. De ha úgy tetszik, hagyjuk ezt. Beszéljünk arról, hogy maga

ötezer dollárommal tartozik. Beérem azzal, ha ezt a tartozást megfizeti.

Gladys elhalványult, de azért igyekezett közömbös hangon felelni:

— Ebben a percben sem öt, sem egyezer dollár nem áll a rendelkezésemre.

— A férjének ez az összeg annyi, mint nekem egy doboz szivar.

— De értse meg, nem kérhetek a férjemtől egyszerre ilyen összeget anélkül, hogy megmondjam mire kell. A férjem tudja, hogy sohasem kártyázok. Mivel indokolhatnám...?

A kalandor néhány percig szótlanul ment az asszony mellett. Azután így szólt:

— Ha nem kérheti ezt a pénzt a férjétől, ne beszéljünk többé róla. Kiegyenlítheti a tartozását más módon is.

— Ha nem szakít félbe, — folytatta a kalandor, — elmondom, hogy miképp lehetne a tartozást törleszteni. Nincs szerencsém a férje urát ismerni, noha sokat hallottam és olvastam róla. Nos... ha nem tudja megfizetni a pénzt, amit a régi szép napokban kért tőlem kölcsön, hívjon meg ebédre. Kikötöm, hogy csak mi hárman lehetünk jelen: maga, a férje és én. Élvezetelt fogjuk a szép emlékeinket felújítani. Ugy-e, nem követelek az ötezer dolláromért uzsorakamatot?

Az asszony dühtől fuldokolva felelte:

— Adja ide a névjegyet, a címével... Holnap reggel megkapja a meghívót.

— De ismétlem, csak hárman lehetünk, és maga ne igyekezzék engem a beszélgetés tárgyától elterelni, mert ebből komoly baj származhat-nék.

Gladys asszony könnyen elérte, hogy a férje egy „régis ismerős” meghívásához hozzájáruljon.

Darke Mark frakkban nagyon jól festett és Whitaker szívesen fogadta „Gladys régi jó barátját”. A feketekávéig nem volt baj. A háziak alig beszéltek, mert Darke tartotta őket szóval.

Az asszony már remélte, hogy katasztrófa nélkül bonyolódik le az ebéd, bár nem értette, hogy ifjúkori megtévedése lekötlen koronatanuja mit

akart ezzel a meghívással elérni. De a feketénél hamar kiderült ez is. Darke Mark elkezdett „a régi, szép időről” merengeni és egyik kalandos esetet a másik után adta elő. Mindig közbeszólte, az asszonyhoz fordulva:

— Ugy-e emlékszik, milyen nagy muri volt, amikor Denverben hajnalig pezsgőztünk Mortimer műtermében azzal a bolond bandával... Nem tudja-e, hová lett az a gyönyörű képe, ahol maga mint bacchánsnő táncolta a fátoltáncot?

Vagy:

— Felejthetetlen volt az a kirándulás, amikor Párisból autón mentünk a savojai hegyek közé... Hát az alpesi menházban eltöltött napok...?

Az asszonyt ájulás környékezte. Alig mert a férjére nézni, de csodálatosképpen nem tört ki a vihar. Csak az volt végtelenül gyanus, hogy a férje egészen furcsán szólogatott közbe és mindig mást felelt, mint amit kalandor vendége kérdezett. Csodásan tetette, mintha semmit sem értene mind-ebből.

Darke most azt adta elő, hogy élete legizgalmasabb éjszakája az volt, amikor Gladys... akit akkor nem így hívtak... meg akarta magát mérgezni s ő az utolsó percben megmentette.

Gladys érezte, hogy menthetetlenül elveszett. Darke pedig gúnyos vigyorgással mesélt tovább. Az asszony csodálta férje uri önruralmát... Rémülettel gondolt arra a percre, amikor egyedül marad vele ezek után...

Darke bucsuzáskor odasugta az asszonynak: — A tartozás ki van egyenlítve. Ez az este megért nekem ötezer dollárt.

Amint a házastársak egyedül maradtak, a férj így szólt:

— Angyalom, borzalmasan furcsa este volt. Nem tűnt fel neked, hogy össze-vissza beszéltek? A gyárban ma délelőtt egy benzintartály robbant fel, amikor az egyik raktáron átmentem és ugy megskitültem, hogy ennek a szegény embernek egy szavatát sem értettem. Most kezdek kissé hal-lani. Te, vajjon nem sértődött meg a vendéged?

Uj lovagias ügy a Skoda-perben

Petrescu ezredes provokáltatta Cihosky volt hadügyminisztert — Érdekes tanuvallomások a bizottság előtt

Bucurestiből jelentik: A Skoda-bizottság mai ülésén Pop Valer elnök bejelenti, hogy Petrescu ezredesnek tudomására jutva Cihosky tábornoknak a bizottság előtt tett kijelentései Stragescu ezredes állítólagos látogatásáról a hadügyminisztériumban, Petrescu ezredes levelet intézett Cihoskyhoz. Ebben a levélben az ezredes felszólítja a tábornokot, hogy állításait bizonyítsa be, egyben pedig

kéri, hogy nevezze meg segédeit.

Az ezredes egyébként a bizottsághoz is levelet intézett, amely a következőképpen hangzik:

Elnök ur!

Kérem, szólítsák fel Cihosky tábornokot, hogy szolgáltatson bizonyítékokat és legalább egyetlen tölem származó névtelen levelet mutassa be. Ha a tábornok a legesélyesebb bizonyítékot is szolgáltatja ellenem, úgy én ezennel kijelentem, hogy hajlandó vagyok magamat a legbecstelenebb embernek nyilvánítani. Ezenkívül kötelezem magam, hogy letétbe helyezek 25 ezer lejt, — többel nem rendelkezem, — és bűnösségem esetén ezt az összeget jótékony célra használhatják fel. Abban az esetben viszont, ha Cihosky tábornok nem mutatja be bizonyítékait, úgy Önöknek kell megállapítani a valóságot. Teljes tisztelettel, Petrescu ezredes".

Az elnök bejelenti, hogy az ügygel a bizottság egy későbbi időpontban foglalkozik majd.

Pruteanu volt hadbíró-ügyész járul ezután a Skoda-bizottság elé. Az elnök megkérdezi tőle, hogy a végleges vizsgálati jegyzőkönyvbe

miért nem foglalta bele azt, hogy Zeletzky tiltakozott az előbbi jegyzőkönyv egyes részei ellen.

Pruteanu: Politikai dolgokról nem akartam vele beszélni, amikor két vádpontom volt ellene: a pecsétek letörése és a titkos akták eltulajdonítása. Pruteanu ezután elmondja, hogy folyt le a tanácskozás augusztus 25-én, amelyen a hadbíróóság egész személyzete részt vett és amelyen a hamisítást akarták megállapítani.

pitani. A tanácskozást Pomponiu hadbíró-ezredes hívta össze, aki

a tanácskozás egész ideje alatt rendkívül idegesen viselkedett.

Pomponiu kérte a hadbíróóság személyzetét, hogy támogassák őt annak megállapításában, ki adta át a fényképmásolatokat az ügyvédeknek. A gyanú ekkor leginkább őreá — Pruteanura, — Hagi Stoicára és Iliere terelődött. Kijelenti ezután, hogy a vizsgálat folyamán nem kapott utasítást, hogy egyes politikusok ellen vezesse a hangulatot, sőt ellenkezőleg.

Calinescu: Miért javasolta Ön egy időben, hogy Zeletzkyt helyezték szabadlábra?

Pruteanu: Mert a vizsgálat ekkor már be volt fejezve.

Calinescu: A vizsgálat során panaszkodott-e Zeletzky, hogy befolyásolták?

Pruteanu: Erről nem tudok.

Calinescu: Albisor vallomása megfelelő-e az igazságnak?

Pruteanu: Egy szó sem igaz belőle.

Szünet után Pella ezredes volt hadbíró hallgatta ki a bizottság. Eleinte Pella vezette a Zeletzky-ügyben a vizsgálatot. Elmondja,

sohasem kapott utasításokat a vizsgálat során politikusok ellen.

Ezután ő is elmeséli a Pomponiu által összehívott tanácskozás lefolyását.

Két fellebbezést nyújtottak be az aradi református lelkészválasztás miatt

A salontai református esperesi hivatalnál nyújtották be mindkét esetben a fellebbezéseket

A nagy port felvert aradi református lelkészválasztás ügyében újabb fordulat következett be, amennyiben a Balajthy-párt néhány tagja fellebbezte a választás eredményét. A fellebbezés benyújtásában mindössze annyi rendkívüli történt, hogy a szokásoktól eltérően nem az aradi lelkészi hivatalnak nyújtották át az írásban megfogalmazott fellebbezést,

A legszebb női- és férfiruhaszövetek legolcsóbbak

Németh-nél

ARAD,

Bulev. Reg. Maria 18. 404

Megnyílt

a kisantant gazdasági konferenciája

Öt albizottságot alakítottak

Belgrádból jelentik: Ma délután 3 órakor ünnepélyes keretek között megnyílt a kisantant gazdasági tanácsának ülése. Jeftics megüvítő beszédében felölelte a megoldásra váró problémákat és felsorolta a szakértő albizottságok javaslatait. Tabacovici román delegátus annak a reményének adott kifejezést, hogy

a gazdasági kisantant kialakítása megnöveli a kisantant erejét és súlyát.

Standler cseh megbízott pedig azt hangoztatta, hogy a három kisantant gazdasági együttműködésének többet kell jelentenie, mint egy szokásos kereskedelmi szerződésnek.

Jeftics javaslatára a következő öt albizottságot küldték ki: 1. A kereskedelmi forgalmat megvitató bizottság. 2. A kisantant gazdasági tanácsának előző két ülésén hozott határozatok eredményeit megvizsgáló bizottság. 3. A vasuti, hajózási és légitforgalom intenzívebbé tételét szorgalmazó bizottság. 4. A napirend többi kérdéseit megvitató bizottság és végül 5. a szerkesztő bizottság.

Levetette magát a felhőkarcolóról a Lindbergh-baby egyik leleplezett gyilkosa

Vall a másik gyilkos, — de éhségstrájkba lépett. — A banda egyik tagja Németországba menekült

New-Yorkból jelentik: Az egyik felkarcoló nyolcadik emeletéről ma levetette magát és meghalt egy Faulkner nevű ügynök, a Lindbergh-féle gyermekrablás egyik tettese. Faulkner a rendőrség hónapok óta körözte, mert a Lindbergh-féle váltságdíjből származó 2980 dollár utalványt váltott be pénzre.

Az amerikai rendőrség megállapítása szerint a Lindbergh-baby gyilkosa hamis név alatt élt Amerikában és tulajdonképpen nem Hauptmannnak, hanem Pellmayernek hívják. Egyes jelentések szerint Hauptmann-Pellmayer szombatról vasárnapra virradó éjszaka

bevallotta, hogy valóban egyike volt azoknak a banditáknak, akik megszarolták a Lindbergh-házaspárt.

Közelebbi részleteket azonban még mindig nem vallott be. Ma egyébként Hauptmann éhségstrájkba lépett. A nyomozásban résztvevő írásszakértők kétségbevonhatatlanul megállapították, hogy a váltságdíj ügyében Lindbergh ezredeshez intézett 14 levél Hauptmanntól származik. Kiderült az is, hogy Hauptmann 1932-ben, rövidesen Lindbergh csecsemőjének meggyilkolása után menekülni akart, de tervét nem tudta megvalósítani. A gyilkos különben nagyszabású üzleti tevékenységet fejtett ki és 1933-ban tőzsdeügyletekben több mint ne-

gyedmilió dollár forgalmat bonyolított le.

Tegnap a rendőrség a Lindbergh-csecsemő elrablásával kapcsolatban letartóztatta Uchlig Heinrich német állampolgárt, Hauptmann egyik bűntársát. Uchlig kijelentette, hogy nem hiszi, hogy Hauptmannak része lenne a Lindbergh-baby elrablásában. A másik gyanúsított Fisch Izidor. Ez azonban időközben Németországban meghalt. Fisch Izidorról megállapítást nyert, hogy a megjelölt bankjegyekkel fizette ki a hajójegy árát 1932. novemberében, amikor visszautazott Németországba. A newyorki rendőrség most az a nőt keresi, aki Fisch európai útjára elkísérte.

A Lindbergh-csecsemő elrablójának házához a kiváncsiak tízezrei zarándokolnak el. Az autók ötös sorokban haladnak a ház felé vezető úton. A rendőrség nagyobb rendőrsztagot vezényelt ki a rend biztosítására. A kerület rendőrkapitánya kijelentette, hogy ha nem őriznék a házat, a szenvedélyes emlégyűjtők egy téglát sem hagynának meg belőle.

hanem azt egyenesen Salontára vitte a Balajthy-párt egy bizalmasa és az ottani esperesi hivatalban adta át. Ugyanis a salontai egyházközséghez tartozik az aradi lelkészi hivatal, tehát az első fellebbezési fórum az esperesi hivatal.

Sokan azt vitatták, hogy a fellebbezés csak akkor lehet érvényes, ha az Aradon nyújtják be, ez azonban nem áll fenn, miután a törvényes időn belül egyenesen az esperesi hivatalhoz is benyújtható a fellebbezés, miután az aradi lelkészi hivatal ebben az ügyben amúgy is mint továbbító fórum szerepelhet. Az esperesi hivatal összegyűjti a fellebbezés anyagát és jelentését csatolva adja át az aradi lelkészválasztás ügyét az egyházmegye bíróságának, amely azután dönt az ominózus ügyben.

Ma azonban váratlan fordulat állott be a fellebbezés ügyében, ugyanis autentikus forrásból nyert értesüléseink szerint még egy fellebbezés érkezett Salontára. Tehát a Balajthy-párton kívül mások is benyújtották kérvényüket, a választás megsemmisítését kérve. Nem lehetetlen azonban, hogy, miután összesen nyolc tag szükséges a fellebbezéshez, a másik kérvény is Balajthy érdekében futott be az esperesi hivatalhoz, amelyek sorsa felett a fellettes egyházi fórumok döntenek.

CORSO-mozgó! MA PREMIER!

5, 7 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor

Állj, ki vagy!

Szenzációs, modern, újszerű remek bűnügyi sláger.

Jön! CENTRAL és CORSO!

Bécsi bál!

WILLY FORST mesterműve. PAULA WESSELY, ADOLF WOHLBRÜCK.

Önborotválkozóknak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a borotválkozást. 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-crémot dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A borotválkozásnak könnyű dolga van és játszva siklik a borotvas árcsón. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Még borotválkozás után sem lesz bőre vörös és felvakart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a borotválkozást Nivea-crém használata által.

Dobozokban 6 Lel 16.— — 72.—, tubusokban 6 Lel 30.—, 45.— / Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Franciaország visszautasítja Hitler javaslatait

a Saar-vidék kérdésének megállapodásos elintézésére vonatkozólag

PÁRISBÓL jelentik: Hitler kancellár a napokban egyik párisi lapnak ajánlatot tett, hogy Franciaország és Németország közvetlenül állapodjanak meg a Saar-vidék sorsáról, hogy elkerülhessék az ádátlan agitációt, amely a népszavazásig még inkább ki fog élesedni. A francia külügyminisztériumban ezzel kapcsolatban kijelentik, hogy Franciaország nem fogadja el Hitler

ajánlatát, mert a Saar-vidék kérdésének rendezése nem a két ország magánügye. A kérdés szabályozására egyedül a népszövetségi tanács az illetékes, tehát a francia kormány még ha akarná sem egyezhetne meg ebben a kérdésben a Népszövetség nélkül. A francia kormánynak egyébként közzömbös, hogy mi lesz a népszavazás eredménye, csupán azt kívánja, hogy ne érvényesüljenek pressziók.

Taras Myhischa orosz zongoraművész romániai hangversenye

A román—országi diplomáciai viszony felvétele első praktikus megnyilvánulása Taras Myhischa, a fiatal orosz művésznemzedék zseniális zongoraművésze első romániai hangversenykörútja, amelyet az Állambiztonsági vezérigazgatóság és a Színházak vezérigazgatósága 1934. szeptember 19-én 4194. szám alatt engedélyezett.

Taras Myhischa alig 21 éves. Apja, a moszkvai opera baritonistája. Nyolc éves korában Kiebben Blumenfeld Felix tanítványa, majd a moszkvai Zeneakadémián Javorszky a professzora. Innen Bécsbe kerül, ahol a világhírű Weingartner keze alatt fejlődik ki bámulatos tehetsége.

1932-ben az első orosz nemzetközi zongorahangversenyen, amelyet Moszkvában rendeztek és

amelyen mindazok az országoknak művészei résztvettek, amelyek diplomáciai kapcsolatban voltak akkor Oroszországgal, váratlanul az első díjat vitte el. 1933-ban Varsóban, 1934-ben Bécsben az első.

Érdekessége a bécsi nemzetközi versenynek, hogy a zsüri elnöke a világhírű román karmester George Georgescu volt. Ugyanebben az évben a budapesti nemzetközi Liszt-versenyen egy szavazattal Fischer Annie mögött a második díjat viszi el.

Arad közönségének október 6-án alkalma lesz meghallgatni Myhischa Tarast, aki a Kulturpalotában tartja egyetlen hangversenyét. Jegyeket Sándor könyvkereskedése árul.

Kétszázhatvan munkást nyelt el Gresfordban a kigyulladt bánya

Menthetetlenül odapusztultak a szerencsétlen bányászok

Londonból jelentik: Wrexhamból érkezett értesítés szerint, szombaton éjjel és vasárnap megfeszített erővel folytatták a gresfordi bányában a mentési munkákat. A háromszáz méter mélységben tomboló lángtenger lehetetlenné tette a mélységben dolgozó munkások megmentését.

Vasárnap reggel megállapították, hogy a bányában rekedt emberek megmentése lehetetlen.

A gresfordi bányakatasztrófa egész Angliában nagy izgalmat és mélységes részvétet váltott ki. V. György király meleg hangú táviratot intézett az elpusztult bányászok hozzátartozóihoz, amelyben vigasztaló szavakkal bátorítja őket.

A bányatelepen tegnap szivettépő jelenségek játszódtak le. A tárna mélyébe vezető liftaknát száz és száz ember állotta körül. Amikor a tizenhat halottat a bánya mélyéből a nap-

világra szállították, a tömeg megostromolta a felvonóházat. Vasárnap délelőtt a bánya igazgatósága hivatalos kommunikét adott ki és ebben bejelentette, hogy alig van remény a bányába zárt munkások megmentésére. A tomboló lángtenger egyre nagyobb területet hódított meg és

a lángok minden valószínűség szerint érték és megölték a bányászokat.

A robbanás és a tűzvész nyomainak eltakarítása megfeszített erővel folyik, hogy addig a helyig lehessen előnyomulni, ahol a katasztrófa percében a 102 bányász tartózkodott.

Hétfőn reggel döbbenetesen hatott az a hír, amelyből kiderült, hogy a katasztrófa aránya sokkal nagyobb, mint ahogy azt először a bánya igazgatósága bevallotta. Nem 100, hanem 260 munkás tartózkodott a bánya mélyén a katasztrófa pillanatában és teljesen bizonyos, hogy mind a 260 munkás halálát lelta.

Négyszázezer bánsági katolikus felségfolyamodványa

a timisoarai piarista-rend ingatlanainak viszályozása érdekében

Timisoaráról jelentik: A timisoarai piarista gimnázium érdekében megmozdult a Bánság egész katolikus társadalma. Mint ismeretes, a törvényszék a város által eszközölt telekkönyvi átírásnak helyt adott és a piarista rendet elutasította fellebbezésével. Blum Gyula és Sándor dr., a piarista-rend jogtanácsosai már készítik a felfolyamodást, amelyben alapos jogi érveléssel kívánják megdönteni a törvényszéknek Ghibu egyetemi tanár ismert elvein alapuló ítéletét. Egyben

négyszázezer katolikus hívő nevében Ila-szevici udvari marsallhoz címezve, sürgöny alakjában felségfolyamodványt juttattak el az uralkodóhoz. A táviratot az öt timisoarai római katolikus plébánia és hitközség, valamint a timisi egyházmegye mintegy kétszázötven hitközségének vezetői írták alá.

A felségfolyamodványban azt kérik, hogy az iskola a templommal és a rendházzal együtt továbbra is megmaradjon a piarista-rendnek, amely ezeket száznegyvenhat éve birtokolja.

Itt írjuk meg, hogy Onisifor Ghibu professzor legutóbb Zalaun járt és az ottani Wesselényi-gimnáziumban tett látogatást, majd pedig jelentést küldött Anghelescu közoktatásiügyi miniszternek és ebben annak a véleményének ad kifejezést, hogy

a Wesselényi-kollégiumot haladéktalanul el kell venni, mert azt a magyar állam építette.

Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert a kollégium építkezési kölcsönét annak idején ugyan az állam garantálta, de az egyházkerület fizette ki. Ghibu professzor tudvalevőleg Aradon is járt, itteni látogatásának eredménye azonban egyelőre ismeretlen.

Színház — Irodalom — Művészet

* „Az orvos”. Kedden és pénteken a budapesti Vigszínház műsorán. A Vigszínház e heti műsorát a rendkívüli sikerű „Dodsworth” előadásai dominálják. De a játékrond két napiát, keddet és pénteket a múlt szezon nagy produkciója: „Az orvos” foglalja le.

* A közönség érdeklődése a Littecky-pár tárlatán. A Kulturpalota kiállítási terme a vasárnap folyamán már régen nem tapasztalt látogatottságnak volt a színhelye. A Littecky-művészpár beváltotta a személyéhez fűzött ígéretet, amiről már vasárnapi számunkban alkalmunk volt bővebben megemlékezni. Most csak a nagy érdeklődést említhetjük meg, amellyel Arad kulturát kedvelő közönsége a művészeket elhalmozta. A társadalmunk széles rétege egész késő esti órákig hosszasan időzött ebben a színes világban. A tárlat a hét folyamán délelőtt 10-től fél 12-ig és 4-től 8-ig tekinthető meg.

Szülők figyelmébe!

Egy létesítendő magánközépiskola

ügyében felkértek az érdekeltek, hogy **f. hó 26-án, szerdán délután 5 órakor a Iosif Vulcan gimnáziumban, a volt jegyzőtanfolyam termében megjelenni szíveskedjenek.** 3970

A szervező-bizottság.

Auer EDEN-termeiben ma disznótoros-vacsora és lángos

Pausesti aradi szenátor pótvizsgálatot javasol a Skoda-jegyzőköny- vek állítólagos meghamisítása ügyében

A Skoda-bizottság aradi előadója szerint Maniu vádjai nem nyertek bebizonyítást — Pausesti érdekes jelentése —

Pausesti Miklós aradi szenátor, a Skoda-bizottság előadója ma nagy érdeklődés közepette terjesztette elő a Skoda-bizottságban jelentését, amelyben a Maniu Gyula által felhozott vádak ügyében ismertette a vizsgálat eredményét. Mint ismeretes, Maniu Gyula kijelentette, hogy meghamisították a hadbírósi jegyzőkönyvet, hogy a Skoda-panama ügyébe belekeverjék az ő nevét is, kompromittálják. Pausesti szenátor jelentésében rámutatott arra, hogy Zeletzky vallomásának meghamisításával vádolták Uica tábornokot, Pomponiu ezredest, Hagi Stoica őrnagyot és Gheorghe Ilie őrmestert. Maniu állítása bebizonyítására fotokópiát terjesztett be a jegyzőkönyv egyik részéről, amely szövege szerint így hangzik:

"Többször találkoztam Maniuvval és Boi-lával az ő lakásukon és velük megbeszéléseket folytattam, többek között a hadfelszerelési megrendelések ügyében is. Emlékszem, hogy egy alkalommal a Stirbey Voda-uccai miniszterelnökségen találkoztam velük, ahol újból ezt a kérdést vitattuk meg".

Ezt tartalmazta volna Zeletzky állítólagos meghamisított vallomása, amelynek egyrészt Gheorghe őrmester, másik részét Pomponiu ezredes írta. Ugyancsak egy másik fényképmásolatot is mutattak be ugyanerről a szövegről, amelyben csak az őrmester kezeirása szerepel, valamint egy jelentést, amelyet Pomponiu ezredes küldött Uica tábornoknak. Tanuként a következők szerepeltek: Maniu, Lazar Illés, Vasiliu-Cluj, Macek és Albisor hadbírósi jegyző. Az első három tanúnak nincs direkt tudomása a dolgok állásáról, miután csak Macektól és Albisortól hallották ezeket, Lazar Illés és Vasiliu-Cluj viszont csak következtetéseket adott elő.

Macek utolsó vallomásában arról beszélt, hogy tárgyalásokat folytatott Gheorghe Ilie-vel, valamint Albisorról az irat megvásárlása kérdésében. Albisor pedig azt állítja, hogy a hamisítás szerzője Gheorghe Ilie, aki azt Pomponiu vagy Stoica parancsára vitte végbe. De nem szögezi le, melyik a kettő közül. Konkrétumokat tehát egyik sem adott elő.

Ezzel szemben Uica tábornok, Pomponiu ezredes, Pruteanu alezredes, Stoica őrnagy, Pascu kapitány és Gheorghe Ilie vallomása nyomán megállapítható, hogy hamisítás nem történt. A bűnjelként bemutatott irás nem

egyéb, mint jegyzet, amelyet Pomponiu ezredes számára készítettek, a vizsgálat munkájához. Ilyen jegyzeteket minden fontos hadbírósi perben készítenek és fellehető — mondják a tanuvallomások — hogy egy ilyen jegyzetet tulajdonítottak el valamilyen módon. Zeletzky vallomásairól felvett jegyzőkönyveket mindenkor felolvasták a Skoda-gyár elitelt igazgatójának, aki szorosán az utolsó sor alá írta mindig nevét, nehogy hozzátehesse valamit.

Pausesti szenátor mindezek dacára

szükségnek tartja a pótvizsgálatot és a tanuk újbóli kihallgatását, dacára annak, hogy az eddigi vizsgálat során a jegyzőkönyvek meghamisítása és Zeletzky vallomásának megváltoztatása semmiképpen sem nyert beigazolást.

Leszögezi a szenátor, hogy két vizsgálatot folytatott le az állítólagos hamisítás ügyében, egyet a hadügyminiszterium, másikat a hadbírósi s mindkettő konklúziója az volt, hogy a hamisítás ténye nem nyert beigazolást.

Megvesztegetéssel vádolt kereskedelmi attasé a bíróság előtt

A volt kormány olcsó-cukor-akciójának egyik turesa eseménye — Ötmillió lejes jutaléklevelel a kereskedelmi attasé nevére

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék érdekes büntügyet tárgyalt, amelynek vádlottja Milescu Sándor kereskedelmi attasé, akit nem kisebb váddal illetnek, minthogy ötmillió lej jutaléki díjat akart telvenni csehszlovák gyárosoktól. Az eset még 1931-ben történt, amikor a volt kormány harcot indított a cukor árának leszállítására. Miután ez a cirkartell ellenállásán megheiusult, a kormány elhatározta, hogy nagymennyiségű cukrot vásárol Csehszlovákiában, azt olcsó áron hozza beföldön forgalomba és ily módon kényszeríti a cukorgyárakat az árak leszállítására. A csehszlovák cukorgyárosokkal való tárgyalásra bizottságot küldöttek Prágába és ennek a bizottságnak tagja volt Milescu kereskedelmi attasé is.

A vád szerint a kereskedelmi attasé a bizottság megérkezése után nyomban felkeresett

egy csehszlovák cukorgyárosokat, akikkel megállapodást kötött, hogy a megrendelést nekik juttatja, ezzel szemben ötmillió lejes jutaléki díjat kap. Létrejött a megállapodás és a gyárosok kötelezvényt adtak arról, hogy a cukorrendelés jóváhagyása után ötmillió lejes jutaléki díjat fizetnek ki Milescunak, vagy annak, akit a kereskedelmi attasé megjelöl. A vásárlás azonban elmaradt, a levelel a kereskedelmi miniszterium birtokába került, amely ennek alapján bünvádi feljelentést tett Milescu ellen, megvesztegetés címén. Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék. A vád képviselője a csehszlovák gyárosok bemutatott kötelezvénye alapján az éiítélést kérte, majd a védők szólaltak fel, akik arra hivatkoztak, hogy Milescu nem kért jutaléki díjat, azonban a bizottság másik tagja, Melinte mérnök volt, aki Milescu nevében ilyen megállapodást kötött, amiért a kereskedelmi attasé nem tehető felelőssé. Rámutattak arra, hogy még abban az esetben sem lehetne megvesztegetés címén felelősségre vonni az attasét, ha a megállapodást tényleg ő kötötte volna a gyárosokkal, mert jutaléki díjról volt szó és csupán általános megbízatást tartalmazott a kötelezvény a megrendelés megszerzésére. A törvényszék szeptember 26-ikára, szerdára halasztotta az ítéletkihirdetést.

Közel száz kisebbségi köztisztviselő tesz ma nyelvvizsgát a megyei prefekturán

A kinevezéssel nem rendelkező kisebbségi köztisztviselők nyelvvizsgájának dátumát egy későbbi időpontban fogják megjelölni

A kisebbségi köztisztviselők nyelvvizsgálja kedden reggel nyolc órakor kezdődik az aradmegyei prefekturán. Illetékes helyen nyert értesüléseink szerint kedden és szerdán egyelőre kizárólag csakis a kinevezett aradmegyei és aradvárosi köztisztviselők állnak vizsgára, míg az üzemi alkalmazottak nyelvvizsgájának időpontját későbbi időben határozzák meg.

Aradváros köztisztviselői karából 43 román származású köztisztviselő áll vizsgára, míg Aradmegye köztisztviselői karából 32 megyei jegyző és rajtuk kívül a vármegyei se-

gédjegyzők tesznek nyelvvizsgát. Az első napon tehát mintegy száz kisebbségi köztisztviselő hivatalos nyelvtudását kell megbírálnia a bizottságnak, amelynek kinevezett elnöke Groza János dr. megyei prefektus, míg tagjai Crisan Ascaniu, a Moise Nicoara-filiceum igazgatója és Mager Traian román-tanszéki középiskolai tanár.

Illetékes helyen érdeklődtünk a keddi vizsgának lefolyásáról. Ezzel kapcsolatosan a következő felvilágosításokat nyertük:

— Kedden reggel a köztisztviselők nyolc órakor kötelesek megjelenni a vizsgabizottság előtt. Két csoport vizsgázik: az egyik nyolc órától tíz óráig, míg a másik tíz órától tizenkét óráig. A kinevezéssel nem rendelkező üzemi kisebbségi alkalmazottak nyelvvizsgájának időpontját később fogják a hatóságok kitűzni.

Kiadó október 1-től

Időre Minöríta-templommal szemben, újjannan festett, cserépkályhás, közvetlen fürdőszobás, alkalozos uccal szoba, két személy részére teljes ellátással és egy szép udvari szoba teljes ellátással. Érdeklődni Str. Moise Nicoara 1. sz., ház mesternél. 3404

CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órakor
Vágyak ritmusa
 Joan Crawford Clark Gable
SELECT: Ma utoljára! 5, 7¼ és 9¼ órakor
Három pajtás
 Pat Paterson, John Boies, Spencer Tracy, Herbert Mundin
 D. u. 3-kor 7 lejes átlaghelyárrakkal: Aniakchak
 Jön: A külváros hősei, főszerepekben: Wallace Beery, Jackie Cooper, Fay Wray.
 Jön: Willi Forst slágerfilmje
MASKERADE
 (Bécsi bál). Főszereplői: Paula Wessely, Adolf Wohlbrück, Olga Tschechowa.

— **Cirkusz a cirkuszban** .. Prágából jelentik: Kellemtelen körülmények között hagyta el a cseh fővárost a Középeurópában általánosan ismert Gleich-cirkusz. Néhány nappal ezelőtt ugyanis a cirkusz vezetőségét a hitelezők egész légiója rohanta meg és zavart idézett elő a cirkusz ügyvitelében. Amikor a cirkusz 180 alkalmazottja értesült a hitelezők rohamáról, szintén követelni kezdte az igazgatóságtól nagyrésztben hátralékos fizetését. Végül is a hitelezők és az alkalmazottak között nézeteltérés támadt, amely verekedésben robbant ki. A verekedésnek csak a rendőrség vetett véget. Az incidens után a cirkusz vezetősége úgy intézkedett, hogy azonnal elhagyják Prágát. A Gleich-cirkusz most állítólag Romániába jön, ahol állítólag nagyobb követeléseik vannak.

— **Tiltott műtét.** Ma délelőtt jelentették az aradi rendőrségnek, hogy a mentők súlyos állapotban szállították az aradi Fischer Eliz bábaképző intézetbe Ravasz Katalin 19 éves, Str. Dionisie 46. szám alatti lakost. Az orvosi vélemények szerint a leányon tiltott műtétet hajtottak végre. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Az ügyben az aradi rendőrség bünygi osztálya vezetett be erélyes nyomozást.

— **Véres szerelmi dráma Budapesten.** Budapestről jelentik: Véres szerelmi dráma játszódott le a Kakukhegy északi lejtőjén, ahol a járókelők egy fiatal nő és férfi holttestére bukkantak. Mind a két holttest homlokán lőtt seb volt látható, mellettük pedig egy Frommer-pisztoly hevert. A rendőrorvos megállapításai szerint két-három napja történt a tragédia. Kiderült a holttestek mellett talált bucsulevelekből, hogy a férfit Radl Endrének hívják, segéd, a leány pedig Schmidl Jolán magántisztviselő. Mindketten 25 évesek voltak és halálosan szerelmesek egymásba. Leveleikben öngyilkosságukról azt írják, hogy együttesen megfontoltan indultak a halálba, mert anyagiak hiányában nem bírtak megesküdni. Megállapodtak, hogy előbb a férfi agyonlövni szerelmesét, majd saját magával végez. A hatóságok megállapították, hogy Schmidl Jolán nemrégén jött haza Amerikából, ahol Miami-ba, a legelőkelőbb fürdőhelyen édesanyjánál volt, aki felolvasónő. Hazatérte után állást kapott mint angol levelező és ekkor ismerkedett meg Radl Endrével. A sors úgy hozta, hogy szinte egyidőben vesztették el mindketten állásukat és maradtak kereset nélkül, éppen akkor, amikor elhatározták, hogy megesküdnék.

— **Fiutorna Égny Ghyssánál,** aki most hozta külföldről az új lapda- és botjátékos, speciális fiugimnasztikát. Bul. Maria No. 24.

— **Késelő szerelmesek.** Néhány évvel ezelőtt szerelmesek voltak Crisnic Sofia soimosi-i parasztlányba Lupu Ioan és Vlaicu Valeriu soimosi-i fiatalemberek, akik halálos ellenségek lettek. Vlaicu közben kiábrándult a közös ideájból és meg is nősült egy idegenből hozott leánnyal. Szombat este a két haragos összetalálkozott az uccán, vita keletkezett közöttük, amelynek hevében Vlaicu arculütötte Luput. Lupu erre kést rántott és felvágta Vlaicu jobbkarjának főizomzatát, majd még három szurást ejtett a szerencsétlen ember tüdején, vállán és nyakán. Amelől azonnal összeesett és életveszélyes sebesüléssel a lipovai kórházba szállították. Sarcă radnai őrsparancsnok azonnal elfogta a szurkáló Luput és be fogja szállítani az aradi ügyészre.

— **Az állami Osztályosorsjegyek 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. szeptember 24-én a 15-ik huzási napon:** Lei 200.000 No. 70927. Lei 60.000 No. 16622, 77795. Lei 40.000 No. 1633, 78005. Lei 20.000 No. 17536, 27592, 36945, 41993, 58963, 59404, 70210, 71428, 74440 és még 1686 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között. Összenyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.000.000-ós, mozgójutalmak 4 drb. egy-egy millió. Kisorsolva: 25275 rendes nyeremény. Kisorsolandó még: 925 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. egy-egy millió pótnyeremény és az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. egy-egy millió jutalomra. A huzás szeptember hó 26-ig tart.

— **Makacs székrekedés, vastagbélkatarrus, puffadás, vértorlódás, anyagcserezavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszser.**

Ha szereti egészségét.
Ferment-cettel savanyíts!
Ezért a főt szeressük:
Salátához, uborkához
Ferment-ecetet vegyünk!

Kapható minden jobb fűszerüzletben ½ és 1 literes üvegekben. 3674

— **Községi tanácsválasztás Radnán.** Három lista mérte össze erejét a vasárnapi községi tanácsválasztás alkalmával. Az első lista 6 képviselővel, míg a második, az úgynevezett „nadrágos” lista 4 tanácstaggal került ki győztesen. Ezek szerint a tanácsban 9 intellektuel tanácsos van többségben az 5 kinevezett jogszerinti tanácsossal, ami által a radnai villany bevezetése elől minden akadály elhárított. Az új tanács október 9-én alakul meg, amikor is első dolga lesz megválasztani a bírói és pénztárnokot.

— **A Cetatea Vechi-l aradi háztuladonosok** — mint ismeretes — tárgyalásokat folytatnak a városvezetés képviselőivel a házaik esaternáztatása és vízvezetékekkel való felszereltetése érdekében. A tárgyalásokat csütörtökön este 9 órakor folytatják az Auer-féle vendéglőben, ahol a városvezetés képviselőiben ezúttal Zabb István interimár-bizottsági tag jelenik meg.

— **TÖRÖKKEL MEGGYILKOLTAK A „PRÓFETA GYALAZÓJÁT”.** Karacsiból jelentik: Maharaj Nathuram hindu irót, aki a „proféta gyalázása” miatt állott vád alatt, csütörtökön, amikor a törvényszék udvarában várakozott az ítélet kihirdetésére, a felháborodott mohamedánok megtámadták és törzsúrásokkal oly súlyosan megsebesítették, hogy sérüléseibe belehalt.

— **Románnyelvű magángimnázium Aradon.** Az érdekeltek körében általános érdeklődést váltott ki az a hír, hogy Caba Victor aradi középiskolai tanár román nyelvű magánközépiskolát nyit, amelyben elsősorban azokat a negyedik elemi végzett gyermekeket kívánja elhelyezni, akik sem a Moise Nicoara liceumban, sem a Iosif Vulcan gimnáziumba nem iratkozhattak be, mert ott már nem volt hely számukra, harmadik párhuzamos osztályt pedig nem létesítettek. Érthető tehát, ha ezeknek a gyermekeknek szülei, akik nem tudnak beletörödni abba, hogy gyermekeik egy évet veszítsenek, örömmel értesültek a magániskola létesítéséről és máris tömegesen érdeklődtek a beiratási feltételek felől Caba Victor tanárnál. Az iskolában egyébként a legkiválóbb szaktanárok készítik elő a növendékeket. Az intézetbe nemcsak első gimnázista, de a többi osztályokba is beiratkozó növendékeket felvesznek. A jelentkezőket Caba tanár megbeszélés végett szerda délután 5 órára a Iosif Vulcan gimnáziumba hívja össze (a volt jegyzőtanfolyam helyiségébe). Érdeklődni egyébként naponta délután 1 és 3 óra között lehet Caba Victor Str. Filipescu 29. szám alatt lévő lakásán.

— **Elítélték egy aradmegyei vadorzót.** Érdekes ügy került ma az aradi törvényszék elé. A járásbíróság vadorzás címén egyhavi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte Iagnet Miklós lazuri-i földművest. Igetet a faluban egy csendőrijárór elfogta, amikor vadbőröket vitt. Házkutatást tartottak lakásán, ahol kilőtt töltényhüvelyeket találtak, viszont a földműves háza közelében a földbe ásva puskát is fedeztek fel. Mindezek alapján bebizonyították vették, hogy Iagnet vadorzással foglalkozik és elsőfokon egyhavi fogházra és 5000 lej pénzbírságra ítélték. A mai fellebbviteli tárgyaláson Iagnet védője arra hivatkozott, hogy nem merült fel konkrét bizonyíték a vadorzásra, mert nem érték tetten és ennek alapján felmentést kért. Arra az esetre, ha a bíróság még is bebizonyították venné Iagnet bűnösségét, úgy legalább a pénzbírság elengedését kérte a védelem. A bíróság részben helyt adott a kérésnek, bűnösnek mondta ki a lazuri-i földművest, akit egyhavi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítél.

URANIA
MA. kedden 5, 7¼ és 9¼ órakor utoljára
ANNA & ELISABETH
(Az örök rejtély)
Dorothea Wieck — Hertha Thiele
D. u. 3 órakor 9 lejes átlaghelyárakkal:
Harold Lloyd
a mozibolond
Jön: **Bolero!** Jön:

— **Tegnap délelőtt mutatkozott be Arad főterén a rendőrszenekar.** A vasárnapi sétálók fülét a déli órákban régen hallott térzene hangjai ütötték meg. Kiderült, hogy a nemrégiben alakított rendőrszenekar adja első térzenéjét a prefektúra épülete előtt. Csakhamar hatalmas embergyűrű vette körül az uniformisba öltöztetett zenészeket, akik nívós és változatos műsorral kedveskedtek a közönségnek. Operákat és könnyű zenét felváltva szolgáltatnak és elismerésre méltó tudásról tettek tanubizonyosságot. A zenekar annak ellenére, hogy egészen rövid ideje alakult meg, kitűnően össze van tanulva és Malek karmester érdeme, hogy az egyes számokat a közönség nagy tapsal honorálta. A zenekar megalakításának érdeme — mint már erről különben írtunk — Iancu Traian rendőrigazgatóé, aki önzetlen munkássággal tette lehetővé, hogy a rendőrszenekar megkezdhesse működését és ezzel nemcsak, hogy keresethez juttatott néhány állástalan zenészt, de a fuvószenekart hosszú ideje nélkülözö közönséget is szórakozáshoz juttatta. Ugy felettesei, mint Aradváros közönsége őszinte elismeréssel adózik a zenekedvelő rendőrigazgatónak, aki méltó is erre az elismerésre.

— **Az Iliescu Bankház által eladott sorsjegyek közül az 5-ik osztály 11., 12., 13 és 14-ik napi huzásain a következő számok nyertek:** Lei 20.000 No. 977. Lei 15.000 No. 43324. Lei 8.000 No. 15774, 28094, 43098, 48868, 57804. Ezenkívül 140 drb. 5.500 lejes nyeremény. Mely nyereményeket a Bankház azonnal kifizet.

— **Mrs. Lux előnyösen ismert nyelvtanárnő magán- és csoporttanításait megkezdte.** Már az előjelekből látható, hogy kurzusaira az idén is sokan jelentkeznek az angol nyelv könnyed és gyors elsajátítása végett. Luxné, aki évek hosszú során Londonban élt, kiváló szaktudása és elragadó előadása folytán igen nagy népszerűségnek örvend. 3400

— **Törvényszéki bírek.** Az aradi törvényszék közözelevele alapján tegnap elfogták Timisara Lantos Irmát, a rossz utra tért egykori Állás Bányásgot, akit lopás elkövetésével vádolják. A vád szerint egy aradi tiszt lakásáról lopott el különböző értékű tárgyakat. A bírósági idézésre nem jelent meg és az a jelentés érkezett, hogy Lantos Irma ismeretlen helyre költözött, mire az aradi törvényszék körözését rendelte el és ennek alapján letartóztatták és Aradra kísérték. Elhelyezték az aradi ügyészség fogházában, ahol ügyének főtárgyalásáig, szeptember 28-ig marad. — Az aradi törvényszék ma ismét több aradmegyei pentikosztalista felett ítélkezett. Az amerikai szekta hét tagja állott a törvényszék előtt, amely egyenkint 400 lej pénzbírsággal sújtotta őket.

H O L N A P, S Z E R D Á N

START!

URANIA SZEZONNYITÓ
FILMJE A B O L E R O

INDUL

Cserépkályhák

szakszerű átalakítását,
Szilágyi által javított
szabályozható

Hardtmuth

rendszerre,
felelősség mellett
vállalja:

„CERAMICA” kályhás cég,

Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet.

3172

SPORT KÖZLÖNY

Meglepetések vasárnapja
a nemzeti bajnokságban

A Venus, Universitatea, Chinezul vereségei, az AMEFA pontszerzése a forduló meglepetései — A Ripensia otthonában győzte le az Unirea-Tricolort

A nemzeti bajnokság küzdelmei iránt hétről-hétre fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg és az erők kiegyenlítettsége következtében, egyetlen biztos mérkőzés sincs, minden meccset alaposan meg kell dolgozni a pontokért. A Venus folytatta vereség-szériáját Oradeán, a Romania pedig legyőzte az Universitateát, amivel beigazolta, hogy megérdemelten maradt a ligában. A CFR-nek a Chinezul nem volt akadály és

a bucaresti-i vasutasok tartják élpoziójukat.

Az AMEFA és CAO gyatra játék után osztokodtak a pontokon, a Ripensia pedig Bucures-tiben diadalmaskodott Arad jövő heti vendége, az Unirea-Tricolor felett. A nemzeti bajnokság táblázata most a következő:

CFR	3	3	—	—	8	5	6
CAO	3	2	1	—	4	2	5
Ripensia	4	2	1	1	13	10	5
Crisana	3	1	1	1	8	7	3
Gloria-CFR	3	1	1	1	6	7	3
Romania	1	1	—	—	1	0	2
Universitatea	3	1	—	2	3	2	2
Chinezul	2	1	—	1	8	8	2
Venus	3	1	—	2	7	7	2
Juventus	3	1	—	2	4	6	2
Unirea-Tricolor	3	—	1	2	5	7	1
AMEFA	2	—	1	2	2	8	1

Az öt meccsről az alábbi beszámolókat adjuk.

AMEFA—CAO 1:1 (1:0). A játék nem tartozott a szebbek közé, inkább tipikus bajnoki meccsnek nevezhető, kemény, helyenként kíméletlen játékmóddal. Ebben a CAO járt elől, amelyben főképpen Juhász „legénykedett”. A játék mindkét félidejében a CAO volt a többet támadó, de csatársora tulságosan sokat tologat. Egyénileg Chiroiu, Juhász, Glanzmann, Kovács és Bodola a csapat legjobbjai. Az AMEFA-ban a védelem a legjobb, mint mindig, különösképpen Reinhardt játszott jól. A hátsóban Lingurar érdemel dicséretet, a csatársorban a jobbszárny nyújtott elfogadhatót. Az AMEFA kezdi a játékot, de máris a CAO nyomul fel, azonban csak sarokrugást tud elérni. A játék változatossá lesz, mégis a CAO támad többet. A 25. percben Cucula Szinderhez ad, közben Chiroiu és Bartha hibáznak és

Szinder a 16-osról lapos, de védhető gólt lő (1:0).

Helycsere után a CAO lendül támadásba és már a 3. percben eredményt is ér el: Glanzmann beadását Bugarin balra öklözi, innen Kocsistól

Bodola elé kerül a labda, aki laposan, védtelenül a jobb alsó sarokba küldi (1:1).

A 29. percben Kovács 3 méteres ofsajdról indulva, gólt lő a leálló AMEFA védelem mellett, amelyet előbb a bíró megad, de Muntean határbíró megkérdése után, — aki különben a lesállást leintette — megsemmisít. A CAO további támadásai ellenére, az eredmény nem változik. Jakobi bíró gyengén és erélytelenül vezette a meccset.

CFR Bucures-ti—Chinezul 3:2 (2:0). A Ri-

pensia felett aratott győzelem után, Timisoarán nagy érdeklődés kísérte a CFR Bucures-ti—Chinezul meccset, amelyet a bucaresti-i vasutasoknak sikerült megverniük. Attila és Medve lövik az első félidő góljait, majd szünet után Georgescu góljával már 3:0 arányban vezet a CFR, amikor Glasz két góljával sikerül, a Chinezulnak szépíteni. Bíró: Oravețz László.

Ripensia—Unirea-Tricolor 3:2 (1:0). A

Az Unirea tartja vezetőhelyét a kerületi bajnokságban

A Hakoah lelépte az Alimentatie, az Olimpia, SGA és Intelegerea csak küzdelem után győztek, a Tricolor és Unirea osztokodtak a pontokon

Az aradkerületi bajnokság harmadik fordulójára hozott meglepetést, a favoritok (bár néhányan igen nehezen) győztek. Az Unirea, amely döntetlenül játszott a Tricolorral, még tartja élpozióját, de mögéje már felzárkóztak a favoritok: az SGA, Transylvania és Hakoah, valamint az Olimpia-PTT. A bajnoki táblázat a vasárnapi forduló után a következő:

1. Unirea	3	2	1	—	8	6	5
2. SGA	2	2	—	—	14	1	4
3. Transylvania	2	2	—	—	6	4	4
4. Hakoah	2	1	1	—	9	2	3
5. Olimpia-PTT	3	1	1	1	10	6	3
6. Intelegerea	2	1	—	1	3	3	2
7. Soimi-CFR R. A.	2	1	—	2	5	5	2
8. Tricolor	2	—	1	2	2	5	1
9. Alimentatie	2	—	—	2	2	18	—
10. Juventus	2	—	—	2	1	10	—

A meccsekről a következőkben számolunk be:

Hakoah—Alimentatie 8:1 (3:1). A Hakoah végig nagy fölényben játszik. A gólok Gal-

O Másodosztályu bajnokság. A) csoport: USA—CS Lyra 5:0 (4:0). Astra—CAR 2:1 (1:1). Crisana—Patria 1:0 (0:0). B) csoport: Banatul—Victoria 6:0 (4:0). Titanus—Fortuna 1:0 (0:0). Virtutea—Vulturul 1:1 (0:0).

O Ifjúsági bajnoki. A) csoport: CAA—Gloria-CFR 2:1 (0:1). Olimpia-PTT—Astra 3:1 (2:1). Soimi-CFR R. A.—Unirea 1:0 (1:0). Intelegerea—Fortuna 5:0 (5:0). B) csoport: SGA—AMEFA 3:1 (0:0). Titanus—Transylvania 3:0 (1:0).

O Szövetségi díj. Gloria-CFR—Intelegerea 7:1 (4:0). AMEFA—CAA 5:2 (3:1). Hakoah—Olimpia-PTT 3:2 (2:1). Juventus—SGA 4:2 (2:0). Banatul—Transylvania 10:3 (5:1).

O Nemzeti bajnoki B) csoportbeli eredmények: Makkabbea—Brasovia 2:0 (1:0). Tricolor—Elpis 2:1 (1:1). Rovine Grivita—CAT 2:2 (1:0). Jiul AC—Vulturi Textila 6:0 (3:0). Olimpia CFR—Phoenix 4:3 (3:1). Tricolor (Baia Mare)—Staruinta (Oradea) 2:2 (2:1). CFR (Cluj)—Cheramica 3:1 (0:0). Soimi—Mures 2:1 (1:1). Unirea (Albaidia)—NSE 4:0 (0:0). Sticla—Vitrometan 6:0 (2:0). Stadiul Bacauan—Dacia Unirea 3:1 (2:1).

O Döntetlenül végződött az osztrák—cseh mérkőzés. Az osztrák és cseh válogatott között lejátszott Európa-kupamérkőzés 2:2 (2:0) arányban döntetlenül végződött. Az osztrákok góljait Binder és Vogel I. a csehekét Cseh szerezte.

Ripensianak nemcsak az Unirea-Tricolorral, de a lehetetlenül bírószkodó Radulescuv-al is küzdenie kellett, de még így is győzött Bucures-tiben. Dobai lövi az első félidő gólját, melyet szünet után Carjean egyenlít, de Schwarz és Ciolac góljaival a Ripensia vezet, amikor Niculescu „szépit”. Az utolsó negyed-óránban 2—3 tizenegvest nem ad meg Radulescu a Ripensia javára.

Crisana—Venus 4:1 (3:1). A Venus felett töltötte ki a Crisana a Gloriától elszenvedett vereség miatti bosszúját. A Venus védelem igen durván játszott, a gólok közül egy 11-esből, kettő pedig szabadrugásból esett. Góllövők: Barátky (egy 11-esből), Lakatos és Cionca, míg a Venus vigaszgólját Colea Valcov szerezte. Bíró: Xiando Denis.

Romania—Universitatea 1:0 (0:0). Izgalmas, változatos, nívós mérkőzést vívott a két csapat és gólnélküli félidő után, a második félidő 23. percében hendsz miatt 11-esből Criza szerezte meg a két pontot jelentő gólt. Bíró: Seliceanu.

lov (3), Kraemer (3), Ivánka, Albert és Schwarz (11-esből) osztokodtak, az Alimentatie gólját Zangl szerezte. Bíró: Morócz.

SGA—Juventus 4:0 (0:0). A Juventus 72 percig egyenlő ellenfél, de azután összeroppan. Góllövők Tóth (kettőt, egyet 11-esből), Metz és Bellai. Bíró: Macean.

Intelegerea—Soimi-CFR R. A. 1:0 (1:0). A mérkőzést a szerencsésebb csapat nyerte. A meccs két pontját eldöntő egyetlen gólt az első félidő 14. percében Balázs szerezte csapatának. Bíró: Pfeiffer.

Tricolor—Unirea 1:1 (1:0). A játék élénk és változatos, végül is reáisan végződik döntetlenül. A gólokat Genczinger, illetve Ujj II. szereztek. Bíró: Kalmár.

Transylvania—Olimpia-PTT 4:3 (1:1). Élvezetes játék, amely a szerencsésebb csapat győzelmével végződött. Góllövők: Ivanov (3) és Steinbrecher, illetve Budai (11-esből), Lesz-ni és Rohan dr. Bíró: Höhn.

A Ferencváros nyerte a magyar derbit

Budapestről jelentik: A magyar profiligában vasárnap teljes forduló bonyolítottak le a csapatok, közülük két derbijellegű meccset, amelyek közül az egyiket, az örökriválisok mérkőzését a Ferencváros minimálisan nyerte a Hungáriával szemben, a másik derbi az Újpest és Bocsikai között gólnélküli döntetlennel végződött. Ugyancsak döntetlenül zárult a sereghajtók küzdelme, a Somogy és Soroksár meccs is, valamint a Phöbus és Attila mérkőzés. A Kispest pompás játékkal győzte le a Budai „11”-et, a III. kerület pedig a Szeged FC felett diadalmaskodott. Az eredmények a következők: Ferencváros—Hungária 3:2 (1:0), Újpest—Bocsikai 0:0. Phöbus—Attila 2:2 (1:1). Kispest—Budai „11” 3:2 (2:1). Soroksár—Somogy 1:1 (0:0). III. kerület FC—Szeged FC 2:0 (0:0).

O Gaudin meghalt. A kitünő francia törvívó világbajnok Párisban hosszas betegeskedés után meghalt.

O Sulyos botrány Pecican. A vasárnapi Virtutea—Vulturul-mérkőzésen, amely — mint az lapunk más helyén megírtuk — 1:1 arányban döntetlenül végződött, a második félidő 45-lk perce után, amikor a bíró a meccset lefújta, a Virtutea gólt rugott a Vulturul hálójába. A bíró, aki már a meccs végét jelezte, természetesen a gólt nem adta meg és erre a fanatikus pecicai közönség Ciorogariu bíró sulyosan megverte. A Vulturul-játékosokat is bántalmazták. Ehhez kommentár nem kell és remélhetőleg az Alkerületi Sportszövetség példásan sulyos büntetésben részesíti a vétkeket.

O Győzött a Nemzeti Triesztben. A budapesti Nemzeti csapata vasárnap a Triesztina ellen jó játékkal 3:1 (2:1) arányban győzött.

Asszonyok, lányok! A legújabb párisi módszer szerint **3 hónap alatt az arcápolást és az arcápoló szerek készítését** megtanulhatja **PILISINÉ** kozmetikában, **Bul. Reg. Maria 15.** — A legmodernebb gépekkel dolgozik. ☎ Legújabb arcpakkolások.

Az amerikai fegyverszállítási botrány

„Előbb-utóbb háborunk lesz Japánnal”

Indiánokat térített és gázgránátokat árult egy amerikai lőszergyár misszionárius ügynöke

Londonból jelentik: A washingtoni szenátus hadiipari vizsgálóbizottságának múlt éjszakai ülésén felolvasott levelekből kiderült, hogy az amerikai Federal Laboratories lőszergyár gépfegyvereket és különleges rendszerű

romboló és gyújtó bombákat

ajánlott Japánnak. Nye szenátor, a bizottság elnöke így szólott John Young-hoz, a vállalat elnökéhez:

— Angliával vagy Franciaországgal sohasem fogunk háboruba keveredni, de ugyanezt nem lehet Japánról állítani. Honvédelmi politikánk jórészt tényleg azon a feltevésen alapul, hogy

előbb-utóbb háborunk lesz Japánnal.

Őn azt állítja, hogy az amerikai honvédelmet akarta szolgálni. Hogyan tudja összeegyeztetni ezt azzal, hogy Japánnak hadianyagot ajánlott?

Young erre zavartan kijelentette, hogy csupán árajánlatot tett. Később bevallotta, hogy kész lett volna nagyobb mennyiségű hadianyagot szállítani az egyik newyorki japán cégnek, de

a japánok csak az amerikai fegyverszállítási számaira kíváncsiak,

hogy azután megnézhessék a szabadalmi leírást.

John Young fivére, Paul Young, aki mint misszionárius működött Ecuadorban, felolvasott levelében a következőket írja:

— *Ma együtt imádkoztam nyolc indiánussal, akik az Urat akarják követni. Azután újból elmentem az ecuadori hadügyminiszterhez és*

bemutattam neki gázzal töltött gummibotjainkat,

valamint gránátjainkat. Fájdalom, a botokkal nem volt sikerem, de a gránátok nagyszerűen beváltak és a hadügyminiszter nagyobb mennyiséget rendelt.

— *Mi az igazi titke a fivérének: a válás-e vagy a kézigruát?* — kérdezte Clark szenátor harsogó derűtség közben John Youngtól.

Szó volt ezután egy Mistress Patricia Kendall nevű amerikai származású előkelő hölgyről, aki — hír szerint — egy Indiában állomásozó angol tiszt felesége volt és minden ellenszolgáltatás nélkül ajánlotta a Young-cég mérges gázait az indiai zendülés elfojtására abban a meggyőződésben, hogy ez az indiai

Uj guillotine-t rendel Franciaország A régi gépezet már nem gyilkol elég biztosan

Párisból jelentik: Francia lapok írják, hogy a régi guillotine új gépezettel fogják kicserélni, mert az utóbbi időben már nem működött megbízhatóan. Legutóbb Aixban egy gyilkos kivégzésénél a guillotine elakadt és nem csapott le az áldozat fejére. A készüléket sürgősen meg kellett olajozni és másodszor is működésbe kellett hozni. *Elképzelhető, hogy a halálraítélt kinyitáit milyen borzalmas módon megnövelte a késés.* Marseilleben a legutóbbi kivégzésnél is csak a hóhér ügyességének köszönhető, hogy a készülék rendesen működött.

A mai guillotine 20 évvel ezelőtt konstruálták meg. Akkoriban a jogászoknak az volt a véleményük, hogy ez lesz az utolsó és a félelmetes szerszám hamarosan a muzeumba költözik. Azt hitték, hogy a modern kultúrlágnak hamarosan nem lesz szüksége a borzalmas gépezetre. Tévedtek. A guillotine többet használták, mint ezelőtt és husz év alatt tönkrement. Most újat kell készíteni és valószínű, hogy ez sem lesz az utolsó. Érdekes körönben, hogy nem kevesebb mint 18 gyár adott be pályázatot a guillotine elkészítésére.

zavarok leverésének legkíméletesebb és legemberségebb eszköze.

Bone szenátor is közbeszólt:

— Tényleg,

rendkívül emberséges lehet a mérges gáz ezekkel a félig halálra éheztetett emberekkel szemben!

John Young ezután bevallotta, hogy a San-Franciscóban nemrég lezajlott kikötőmunkás-sztrájk alkalmával *harmincezer dollár értékű gázt adott el és utasította ügynökeit, igyekezzenek a vevőket rábeszélni, hogy minél bőségesebben használják a gázt, mert csekély mennyiségben nem hat.*

Kitűnt végül, hogy a Federal Laboratories cég 1934. első felében háromszor annyi gázt és lőszerrel adott el, mint máskor az egész üzleti év alatt.

Itt írjuk meg, hogy

Szovjetország és Mandzsúria között megegyezés jött létre az északmandzsúriai vasutak átvételére vonatkozólag.

A megegyezés szerint Mandzsúria 170 millió yent fizet megváltási összegül, ebből 30 millió yent az elbocsátott szovjetvasutasok végkielégítésére fordítanak. A vételár hététharmad részéért Oroszország árut kap, egyharmad részét pedig készpénzben egyenlítik ki, még pedig felét azonnal, felét pedig három évre beosztott részletekben.

A megegyezés aláírása után hat hónapon belül Mandzsúria felmondhat valamennyi vasuti alkalmazottnak.

A megegyezés nagy jelentőségű, az északmandzsúriai vasutvonal volt a fő oka a surlódásoknak, amelyek Oroszország és Mandzsúria, valamint Oroszország és Japán között keletkeztek.

Jóváhagyta a minisztérium a Boros Béni-féle uradalom mintagazdaság céljaira való megvásárlását

A Mezőgazdasági Kamara vásárolja meg a gurahonti uradalmat — Németországba exportálják az aradmegyei mézet

A földművelésügyi minisztériumból ma leirat érkezett az aradkerületi Mezőgazdasági Kamarához, amelyben a minisztérium közölte, hogy jóváhagyja a kamara aradi szekciójának azt a határozatát, hogy

975 ezer lejért megvásárolja a gurahonti-Boros Béni-féle birtokot.

Mint emlékeztet, a szekció néhány hónappal ezelőtt hozta meg erre vonatkozó döntését és azt a kerületi kamara jóváhagyás végett a minisztérium elé terjesztette. A kamara tervei szerint a Boros Béni-féle uradalmon az ország egyik legszebben felszerelt modern mintagazdaságát akarják berendezni, amely díszérvé válna a megye mezőgazdaságának. Dr. Seymann Ottó a kamara aradi szekciójának képviselőjében szerdán Gurahonra utazik, ahol leírtá vesz fel és részletes jelentést készít a birtokállományról. Pénteken délelőtt Marsieu Justin dr. elnöke alatt összeül a kamarai szekció tanácsa és véglegesen dönt az átvétel fölött. Röviddel ezután természetesen megkezdődnek a mintagazdaság megszervezésére és berendezésére irányuló munkálatok.

Az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
 A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
 A „Carlton” szálloda újságárusánál.
 A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbódében.

Férj: Most megkaptuk az ajándékot, itt van a szerencsétlenség

Feleség: Anyira elővigyázatos lehetnél volna, milyen boldogok lennénk most, ha azt csináltuk volna, amit minden okos ember.

Meghalt Munkácsy „Krisztusa”

Mindenkitől elfelejtve halt meg a nagy magyar festő, „Krisztus Pilátus előtt” képének modelje.

Párisból jelentik: Egy tucatnyi öreg „modell”, olasz bonfitárs, botra támaszkodó aggyasztó szobrász és festő kísérte az elmúlt héten utolsó útjára a kilencvenéves Luigi Barbuno-t, ma már egy Páris melletti kis temető friss sírjában alszik ez a hófehér, lengőszakállú öreg bohém, aki akkor vonult be a magyar művészettörténetbe, amikor Munkácsy világhírű „Krisztus Pilátus előtt” képének modellje lett. Firenzében született, valaha maga is festőnek készült, majd egy nap, amikor a nélkülözés rávitte, hogy szép „bibliai” szakállával modell legyen, egy orosz festő vitte fel Munkácsynak a Parc Monceau közelében levő műtermébe.

Munkácsynak-azonnal megtetszett az „irgalmas-szemű” szép olasz, mindjárt megvendégelte, előleget adott neki, s ettől a naptól kezdve több mint egy esztendőn keresztül, még „Krisztus Pilátus előtt” című képének befejezése után is, modellje maradt. A kép sikere Barbuno-t is híressé tette, éveken át jól ment sora, Páris legdivatosabb festői versengtek érte, azután új generáció jött a régi helyébe. Mind kevesebb ember emlékezett a hajdani „nagy” modellre, megfihéredett szakála is divatjátmult lett...

Végre elérte a „művészek” végzete, az ucára, majd hidak alá került, míg végül a legnagyobb nyomorban, mindenkitől elfelejtve — félig éhenhalt az ötven év előtti Páris híres Luigi Barbunoja.

egyébként az utóbbi időben több jelentős akció bonyolított le. Így elsősorban hathatós intézkedéseket fogantatott a pajzstetűveszedelem megállítására. A hetipiacon eladásra kerülő gyümölcsöt a kamarai szekciók emberei megvizsgálják és abban az esetben, ha azokon pajzstetűt találnak, megérdeklődik a származási helyet, a beteg gyümölcsöt megvásárolják és megsemmisítik, a származási helyen pedig a kellő óvintézkedéseket fogantatják. Egyben a kamara feliratban olyan rendelet kiadására kérte a földművelésügyi minisztériumot, amelynek értelmében facsemetéket, faoltványokat csak akkor lehessen eladni, ha azokat előzőleg a kamara megvizsgálja és megállapította, hogy nincs rajtuk pajzstetű. Ez az akció azért bir nagy jelentőséggel, mert a megyei gyümölcsállományra nagy veszélyt jelentett a pajzstetű terjedése. A juhok megmentése érdekében a kamara hat lejes áron orvosságot oszt ki a juh-metely terjedésének megakadályozására.

A Popescu Miklós kamarai főtitkár elnöke alatt működő méhészeti egyesület eredményes tevékenységet fejt ki a méz értékesítésének érdekében. Az egyesület 280 ezer lejes kölcsönt vett fel a kamarai szekciótól és 24 lejes kg. árral intervenciós vásárlásokat eszközölt, amelyekkel sikerült a méz árát felemelnie. Az említett összegből egy vagon mézet vásárolt az egyesület, amely ezt a mennyiséget előreláthatólag Németországba exportálja. A tiszta haszon felét szétosztják azok között a gazdák között, akik az egyesületnek a mézet eladták, másik felét pedig az egyesület gyümölcsértékesítési alapjának táplálására fordítják.

Dobra kerül a salontai városháza

Október 25-ikére árverést tűztek ki Salonta ellen

Salontáról jelentik: Ennek a valamikor még dús gazdag mezővárosnak három évvel ezelőtt még 42 millió vagyona volt, nem számítva bele ebbe az összegbe az ingatlanok értékét. Ma már szinte elképzelni is lehetetlen, hogy az egymás után következő, részben választott, nagyobbrészt azonban kinevezett tanácsok hogyan tudtak a nyakára hágni ilyen rövid idő alatt ekkora vagyonnak! A tény azonban mégis csak ez.

A Suciú-féle ideiglenes tanácsnak a múlt év folyamán már hétmillió lejes kölcsönt kellett felvennie.

A jelenlegi kinevezett polgármesternek, Kovács Bélának már nem hét, hanem nyolcmillióra lett volna szüksége. Ezuttal azonban hiányoztak a megfelelő pártfogók, mert Kovács Bélával azt közölték Bucurestiből, hogy

ideiglenes tanácsok nem vehetnek fel kölcsönöket.

Közben azonban Bucuresti jelentkezett Nagysalontán, de nem mint kölcsönadó,

hanem, mint a régi kölcsön könyörtelen behajtója.

Az ilfovi törvényszék közölte a várossal, hogy október 25-ikére elrendelte az árverést a városházára, a város tulajdonát képező középületekre és az ezerholdas mintagazdaságra.

Az árverési kérést a kölcsöntadó postatakarék nyújtotta be, mert Salonta elmulasztotta a hétmillió lejes tartozására esedékes törlesztési részlet kifizetését. A hír természetesen óriási izgalmat keltett Salontán.

KÖNYVEK

A lázadó szűz Juhász Ferenc négyemeletes házat épít és átadja azoknak, akikkel Istent kereső utján találkozott. Pénzt is hagyományoz nekik. Éljenek gondtalanul, meneküljenek mindazoktól a gondoktól, feladatoktól, melyek az emberek életét általában betöltik. Megszabadulva a kenyér- és sikerharc rabságából, valóban emberi, sőt fokozatosan megszépülő, isteni életet élhetnek. A regény középpontjában egy érdekes, különös nő áll. Dr. Gramantik Erzsébet orvosnő, 28 éves leány vezeti a harcot, Juhász Ferenc lelki és anyagi örökségért, gondolatainak megvalósításáért, Isten országáért. Ennek a szép, okos, sőt látóki erejű leánynak élete, küzdelme emberrel, élőkkel és holtakkal, jó és rossz erőkkel, lélekkel és anyaggal, a szerelemmel, az anyasággal, az új és jobb emberért tölti meg e szokatlanul érdekes, nagykonceptiójú regényt, amely érdekességében, tartalmasságában, feszülő erejében — bár önmagában is teljesen önálló az egész — az „Isten országa felé” és a „Meztelen ember” után méltó záróköve Földi Mihály hatalmas trilógiájának. Földi Mihály szenzációs új regénye az Atheneum 60 lejes sorozatában jelent meg, 370 oldal, fehér papíron, egészvászonkötésben. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje a 31 kötetes sorozat teljes jegyzékét.

Magyar vagy német iratok románra, román nyelvűeket magyarra vagy németre fordít és hitelesít
T. SELAGIAN
hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó.
Hivatalos órák: d. e. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A pénzügyminiszter felfüggesztette egy nagy részvénytársaság aradi bérházára kirótt jövedelmi pótdó behajtását Országos jelentőségű határozat — aradi kérvény alapján

Általános jelentőségű pénzügyminiszteri leirat érkezett a napokban Aradra és azt e hó 18-án iktatták be az aradi behajtási pénzügyigazgatóságon. A pénzügyminiszterium leiratának száma 154.348—1934. és tartalma igen közelről érinti mindazokat a részvénytársaságokat, amelyeknek az ingatlanaikból bérjüvedelmük van.

Mint ismeretes, az egyenesadó-törvény módosítása alkalmával megszüntették az összjövedelmi (globális) adót, amely ellen az adófizetők éveken át tiltakoztak, mert túlzottan megterhelte őket. A jelenlegi parlament a globálisadó helyett olyan adótörvényt szavazott meg, amelynek alapján a jövedelmiadó után bizonyos százaléku állami pótdótot (supracótát) inkasszál a kincstár. Ez a pótdóto kisebb terhet jelent, mint a megszüntetett összjövedelmi adó. Habár az új törvénynek az a világos tendenciája, hogy könnyítsen az adóterhelen, néhány kivetési pénzügyigazgatóság — közöttük az aradi is — némileg homályosnak találta a törvénynek a részvénytársaságok házbérjüvedelme megadóztatására vonatkozó szakaszát és ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy azoknak a részvénytársaságoknak, amelyeknek több ingatlanuk van, az összes bérházaik után is meg kell fizetniük a jövedelmi pótdótot.

A több ingatlannal rendelkező részvénytársaságok közé tartozik a Generala biztosító részvénytársaság is, amelynek az egész országban 47 bérháza van. A 47 ingatlan között van az aradi, a Marasesti- és Constistoriulucca sarkán levő emeletes bérház is. A Generala r. t. aradi bérházának jövedelme után a pénzügyigazgatóság évente 16 ezer lej pótdótot állapított meg és már intézkedett is az összeg behajtása végett.

adót állapított meg és már intézkedett is az összeg behajtása végett.

Az említett részvénytársaság ügyésze, Werner János dr. aradi ügyvéd azon az állásponton van, hogy a részvénytársaságoknak, — ha több ingatlanuk van, — a bérjüvedelmük után nem kell pótdótot fizetni és ezért beadványt intézett a pénzügyminiszteriumhoz, amelyet arra kért, hogy az általa képviselt részvénytársaság aradi bérházának jövedelmére megállapított superkvótát töröltesse.

A pénzügyminiszter elfogadta Werner dr. érvelését és ez év augusztus 28-án kelt, de Aradra csak néhány nappal ezelőtt érkezett, 154.345. számú leiratában az alábbi álláspontra helyezkedett:

„Mivel a részvénytársaságok az egyes ingatlanuk jövedelme után globális adót sohasem fizettek, ezidőszert eldöntetlen az, hogy az új adótörvény alapján kötelesek-e az ilyen ingatlanok jövedelme után superkvótát fizetni. Ezért a Generala r. t. ügyének végleges elintézését a Comisia Centrale Fiscale (Központi Pénzügyi Bizottság) elé terjesztem és elrendelem, hogy mindaddig, amíg a Comisie Centrale Fiscale el nem intézi ezt a kérdést, a superkvóta behajtására vonatkozó intézkedéseket a pénzügyigazgatóság függeszse fel.

A nagy figyelmet érdemlő miniszteri leirat alapján az aradi behajtási adminisztráció felfüggeszti az említett részvénytársaság állami pótdótdójának behajtását. Kétségkívül ugyanerre az álláspontra helyezkedik a miniszterium más részvénytársaságok hasonló ügyeiben is.

B. L.

Növényi textilárut szállítókat „rongy” jelzés alatt

Körrendelet a vámhivatalokhoz a visszaélések megtorlása végett

Az utóbbi napokban a vámvezérgazgatóságunk tudomására jutott, hogy a külföldről érkező szállítmányok között olyan küldemények is vannak, amelyeknek elváromlása szabálytalanul történt és emiatt anyagi veszteségek érték az államot. A vámhatóságok jelentései szerint külföldről érkezett áruk között feltűnően sok olyan cikk is volt, amelyekről a feiadó azt írta a vámdéklarációba, hogy „rongyárú”. A vámtarifá szerint az ilyen hulladékyszerű küldeményeknek igen alacsony a váma. Több hónapig tartó vizsgálat alapján megállapították, hogy különösen az északi és északkeleti vámoknál bejövő áruküldeményeken szerepelnek a „rongy” jelzések. Ez alapot utasította a központi vámigazgatóság az összes vámhivatalokat, hogy az ilyen feliratu szállítmányokat a legaprólékosabban vizsgálják meg, ami az utóbbi hetekben meg is történt és az eredmény meglepő. Ugyanis több vámőrök személyes vizsgálata alapján megállapították, hogy a „rongy” jelzésű ládákban csak felső részében voltak rongyárúk, míg alul finom ruhaszöveteket, textil- és kötöttárúkat találtak. A felfedezésről azonnal jelentést küldtek a pénzügyminiszteriumba, amely tegnap szigorú körrendeletet küldött a visszaélések megakadályozása és megtorlása végett. A leirat azt is tartalmazza, hogy különösen növényi textilárúkat csempészték be a rongy elnevezés alatt és ezért az ilyen textilek vizsgálatára nagy súlyt kell helyezni. A vámon kívül még megfelelő büntetés is kirovandó az olyan importőrökre, akik a fenti módon megkárosították a pénzügyminiszteriumot,

= A CFR valutabeváltási árfolyama. Bucurestiből jelentik, hogy a CFR vezérgazgatósága a külföldi valutákat ez év október elsejétől az alábbi alapon számítja át lejre: Francia frank 6,70, svájci frank 33,20, aranyfrank 32,60, belga frank 4,75, dollár 167,60, márká 41,30, holland forint 69, csehkorona 4,20, norvég korona 26,45, svéd korona 26,95, dán korona 23,40, olasz líra 8,80, török font 81, fontsterling 508, léva 1,25, lengyel zloty 19,20, dinár 2,55, görög drachma 1,07, arany pengő 29,60, osztrák schilling 23,75 lej. Ez az átszámítás nem azt jelenti, hogy a CFR a fenti árat fizeti az idegen valutákért, hanem ellenkezőleg: az idegen valutában kiállított unfrankirt küldemények díját a fent közölt átszámítási alapon inkasszálja a címzettekől, hogy magasabb árat érjen el.

= Hétfőn megkezdődött az általános szüret Arad-Hegyialján. A termelők és kereskedők köréből arról értesülünk, hogy a mustért litérenként átlag 5 lej fizetnek a vevők, mert sokkal kisebb termésre van kilátás, mint néhány héttel ezelőtt remélték. A földművelésügyi miniszterium hivatalos közlése szerint az egész országban folyik a szüret és a bor az idén prima minőségű. Más vidékeken a mustot 5—8 lejért vásárolják.

= Vámkedvezményt kapnak az országos dió-export szindikátus tagjai. A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett a vámhivatalokhoz a dió vámkedvezményéről. A renDELETEH olyan mintát (modellt) is mellékel, amelyet az országos dió-export szindikátus tagjai kapnak és ez alapon speciális vámkedvezményekben részesülnek a külföldi szállításnál. Azok a dióexportőrök, akik nem tagjai az országos szindikátusnak, nem kaphatják meg az említett modellt és így nem élvezhetik a vámkedvezményt.

= Juhtenyésztők kongresszusa Casablancában. Október 10. és 15-e között tartják Casablancában (Marocco) az északafrikai juhtenyésztőknek vásárral egybekötött negyedik kongresszusát. Érdeklődők közelebbi felvilágosítást kaphatnak a Juhtenyésztők Egyesületénél (Union Ovine, Paris, Blvd. Hausmann 128.).

Autóemelők kiváló, modern kivitelben leg- Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

előnyösebben szereshetők he

A Nemzeti Bank is kiegyezik a konverzió védelme alatt lévő pénzüzetekkel

A Banca Nationala támogatja a válságba jutott bankokat — Fontos határozat a hitel feltámasztása érdekében

Országos fontosságú határozatot hozott tegnap a Nemzeti Bank bucuresti-i igazgatósága, amely célul tűzte ki, hogy végre megoldja a konverzió kérdését és megszabadítja az ország gazdasági életét az „adósságrendezés” nagy nyűgétől. A legutóbbi konverziós törvény 52. paragrafusa alapján tudvalevőleg ez év október 7-ig feltétlenül ki kell egyezni betevőkkel és más hitelezőkkel azoknak a pénzüzetekkel, amelyek a konverziós törvény védelme alá helyezkedtek. Ezt a fontos dátumot egyetlen pénzüzet sem lépheti túl és az a bank, amely október 7-ig nem rendezte ügyét a hitelezőivel, elveszíti a konverziós törvény kedvezményét és éppen úgy lehet vele szemben is eljárni, mint az olyan adósokkal, amelyek kívül esnek a konverziós törvény keretein. Az összes érdekelt pénzüzetek már hetekkel ezelőtt megkezdték betevőkkel és más hitelezőkkel az egyezségi tárgyalásokat, amelyeket Aradon már be is fejeztek, az aradkörtényeki pénzüzetekkel közlő azonban többben még nem bírtak egyezséget kötni betevőkkel.

Azok a kis- és középbankok, amelyek a Bur című bankszövetségben tömörültek, a moratórium- és konverziós törvények miatt súlyos válságba jutottak (néhányik az alapítókéjét is elveszítette) és képtelenek voltak hitelezőkkel megfelelő egyezséget kötni. A Bur bankszövetség vezetősége tegnap tiszteltette a Nemzeti Bank kormányzóságánál, amelytől azt kérte, hogy a konverziós törvény 52. szakasza alapján a Banca Nationala milyen mértékben fogja hitelezői jogait érvényesíteni azokkal a konverziós pénzüzetekkel szemben, amelyek a Nemzeti Banknak adósa? Dimitrescu bankkormányzó az alábbi nyilatkozatot tette a küldöttség előtt:

— A Banca Nationala igazgatósága ebben a kérdésben úgy döntött, hogy a konverziós törvény 52. paragrafusa alapján csak akkor köt egyezséget a konverziós pénzüzetekkel, ha azok megfelelő egyezséget hoztak létre betéteseikkel és más hitelezőkkel. A Banca Nationala azonban még az esetben sem zárkozik el teljesen a kiegyezéstől, ha az említett bankoknak nem összes hitelezői hozzájárulásával sikerült kiegyezni. A Jegybank még az esetben is hajlandó tárgyalni a kiegyezésről, ha a válságba jutott pénzüzeteknek nem is sikerült teljesen kielégítő meggyezést létrehozni hitelezőkkel.

De az esetben, ha a konverziós pénzüzettel betétesei, illetve hitelezői egyáltalán nem akarnak kiegyezni, akkor a Banca Nationala se köt vele külön egyezséget. Általában mi csak olyan pénzüzetekkel kötünk egyezséget, amelyeket a lefolytatott és ezután lefolytatandó vizsgálatunk alapján életképeseknek tartunk és amelyekről megállapítjuk, hogy tovább bírnak működni.

Ebbe a kategóriába tartoznak azok a bankok, amelyek nem vesztették el alapítókéjükét, vagy amelyeknek multbeli kereskedelmi tevékenységük teljesen tiszta, továbbá azokkal az intézetekkel, amelyeknek vezetői garantálni bírják a további korrekt vezetést s végül azokkal, amelyek a törvényben előírt egybeolvasást (fuziót), illetve bank-koncentrációt végrehajtották. Ez utóbbiakat megfelelő anyagi támogatásban is részesítjük. Az egyezségi tárgyalásokon a Banca Nationala az általa kihitelezett teljes összeg követelésével lép fel és nem veszi tekintetbe a konverziós törvény által előírt kedvezményeket. Engedményeink százalékát a kiegyezési tárgyalásokon állapítjuk meg.

A bucuresti-i sajtó közlése szerint, a Nemzeti Bank azt szeretné, ha a konverziós törvény nyomai minél gyorsabban eltűnnének

és újból megkezdődne az egészséges banktevékenység, amely feltámasztaná az évek óta dermedt hiteléletet. Éppen ezért újból felhívást intéz a pénzüzetekhez, hogy a betevőkkel és egyéb hitelezőkkel kötött egyezségeikről minél előbb tegyenek jelentést a Nemzeti Banknak. Egyébként a Jegybankon kívül a Legfelsőbb Banktanács vezetősége is intézkedhet aziránt, hogy felszámoljanak azok a pénzüzetek, amelyekről megállapították az életképtelenséget.

Az őszi pazar virágainak színébe öltözik

**szeptember végén a budapesti város-
ligeti Iparcsarnok**

A szeptember 29-én megnyíló Őszi Mezőgazdasági Kiállításon részt vesz a gyönyörű eredményeket elért magyar virágkertet, amely bemutatja a szoba- és tájkertet, valamint a városdíszítő kertészet összes formái és színbeli szépségeit. Nagyobb kiállítási csoportok mutatják be a krizantémumokat, páfrányokat, ciklameneket, rózsákat, dáliaikat, székfűket, a különböző évelő növényeket, a nagy lendülettel előretörő magyar virághagyományok (tulipán, jácint) terményeit. Külön impozáns csoporttal szerepelnek a pálmák és exotikus növények. Ennek a kiállítási csoportnak rendezésében résztvesznek a magánkertészekon kívül a magyar főváros összes kertészeti termelői, valamint a várkertészet.

Az osztrák élelmiszer kereskedők legtekintélyesebb szervezetei csoportos utazás keretében fogják meglátogatni a szeptember 29-én megnyíló őszi mezőgazdasági terménybemutatót Budapesten. Az osztrákok külön vonattal érkeznek. A csoportos utazásra eddig a következő szervezetek jelentkeztek: Verband der Gemüse- und Agrumen-Grosshändler, Wien; Verband der Lebensmittelgrosshändler, Wien; Zentralverband der Widpret- und Geflügel-Händler, Wien.

Mint már jelentettük a kiállításra utazók 50 százalékos utazási kedvezményt, valamint ingyen vizumot élveznek. A féláru vasúti jegy váltásra jogosító igazolványokat az utazási irodák bocsátják a közönség rendelkezésére. A külföldi igazolványok érvényessége szeptember 24-től október 13-ig tart, olyképpen, hogy az utazás legkorábban megkezdhető szeptember 24-én 0 órakor, az utas pedig legkésőbb érkezhet Budapestre október 8-án 16 óráig. Legkorábbi visszautazás szeptember 29-én 19 órától, a visszautazást pedig he kell fejezni legkésőbb október 12-én 24 óráig. A díjmentes vizummal a kiállítás területén a vizumki-
rendeltség utólag látja el a külföldiek utlevelét. Itt 2.50 pengő kiállítási illetéket kell fizetni.

— Uj kereskedelmi törvényjavaslatok Bucurestiből jelentik: Az ipar és kereskedelmi minisztériumban törvényjavaslatot készítettek az ipar-törvény egységesítésére és külön iparkamarák létesítésére.

— A Nemzeti Bank csődöt kért egy építész ellen. Galatiban szokatlan csődügy foglalkoztatja a kereskedelmi és pénzügyi köröket. Guido Marion építész és építővállalkozó több mint 9 millió lejrel tartozik a Nemzeti Bank galati-i fiókjának, amely többszöri felszólítás után sem kapta meg követelését és ezért tegnap csődöt kért a vállalkozó ellen. A jegybank követeléséből 6.4 millió lej már megváltott váltó, 2.630.000 lej pedig egyéb követelés. A törvényszék október 22-re tűzte ki a csődügy tárgyalását.

— Negyven aradi textilszövőszék egy sátmareai új gyárban. Az Erdélyi Textilipar Rt. Sutmaren új gyárat alapít, amelynek céljaira a felszámolás alatt levő Irtex Rt. volt aradi textilgyártól 40 szövőszéket vásárolt s egyelőre azokkal kezd meg az üzemet.

— Közszállítások Egyiptomba. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A bucuresti-i egyiptomi konzulátus értesítése szerint november 10-én árlejítést tartanak a Mahala El Kebir-ben létesítendő szövőiskola céljaira szükséges gépek és berendezési tárgyak szállítására. Az árlejítés részletes feltételei megtudhatók a konzulátusnál (Bucuresti, Str. Cobălcescu 1.).

— Erőteljesen megindult az adóhátralékok behajtása Aradon és Aradmegyében. Taranu Victor erdélyi és bányászati adóbehajtási vezérfelügyelő tegnap érkezett haza országos körútiáról és közölte az Aradi Közlöny munkatársával, hogy az egész országban a legszigorúbb adóinkasszáció indult meg. Helyszíni megállapítása szerint a falusiak remélhetőleg most pótolni fogják az utóbbi években tapasztalt mulasztásaikat, mert újból olyan normális gazdasági élet kezdődik, amilyen az 1931. év őszén elrendelt moratóriumot megelőző időben volt.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Augustin Lázár

ügyvéd

Arad, Bul. Gen. Dragalina 2.
(Kulturpalotával szemben)

4008

irodáját megnyitotta.

A mérhetetlen csapástól és mély fájdalomtól porig sújtva tudatom, hogy rajongásig imádozt hitvesem, életem napja, s vezérlő csillagom, a leghűségesebb feleség, szerető gyermek és testvér, s ragaszkodó rokon:

Basch Bertalanné

szül. KÖNIG IRMA

ma éjjel 6 heti fájdalmas szenvedés után életének delén, 43-ik, s a legendásan ideális házasságunk 22-ik évében elköltözött az élők sorából.

Gyönyörűsége szép Anyukám. Mindennem! De sokat szenvedtél azért a rövid boldogságért, ami osztályrészedül jutott! Legyen áldott az emlékezeted és pihenj oly csendesen, mint ahogyan életemet be-aranyoztad.

Drága halottunk földi maradványait f. é. szeptember hó 28-án, szerdán d. e. 10 órakor helyezzük örök nyugalomra a B-dui Carol 81. sz. alatti gyászházba a helybeli izraelita sirkertbe.

Arad, 1934. szeptember 23.

Basch Bertalan.

A gyászoló család nevében:

Özv. König Salamonné szül. König Janka özdesanyja, özv. Farkas Mihályné szül. König Rózsi, özv. Garzó Árminné szül. König Klára, Sajó Béláné szül. König Dorottya, König Frigyes, testvérel, Sajó Béla, sógora Hirn József és neje Basch Eugenia, Basch Soma és neje szül. Brück Margit, Altmann Jakab és neje szül. Basch Julia, Berner Jenőné szül. Basch Aranka, Altmann Jenő és neje szül. Basch Eszter, sógorai és sógoróni, valamint a kiterjedt rokonság. 4002

EMLÉKE ÖRÖKKÉ ÉLNI FOG!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen feleségem,

K. Szabó Ferencné

szül. SIEBIG MÁRIA

ravatalára koszorut helyeztek el és megjelenésükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondok halás köszönetet.

Az elhunytak lelki üdvéért ma délelőtt 9 órakor lesz a szent mise bemutatva a minorita atyák templomában.

Szabó- és Siebig-család.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, SZEPTEMBER 25.

Bucuresti. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Ionescu Gica zenekara. 20.15: Lemezek. 21: Beethoven: C-dur első szimfonia. Esz-dur zongoraverseny (játssa Hertz I.) 22.15: Beethoven: VII. szimfonia. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: „Beszédés számok” (Felolvasás). 11.40: Háztartási tanácsok. 13: Déli harangszó. 13.05: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 17: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 18: „Költői verseny Eperiesen”. Az előadás keretében költemények. 18.35: Bársony Dóra énekel zongorakísérettel. 19.15: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.). 19.50: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkvintettjének műsora. 20.30: „A magyar művészet szelleme és szerepe”. Gerevich Tibor dr. egyetemi tanár előadása. 21.05: Kosáry Emmi és Érczkövy László énekszámai. 21.40: Somogyi Erzsi és Kürthy József előadói estje. 22.30: Hírek. Időjárásjelentés. 22.50: Melles-vonósnégyes. 24: Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 12.30: Alpesi zene lemezek. 13: Lemezek. 17.15: Vidám vizitázás, a klostereuburgi gyermekkar éneke. 17.40: Königshefer-Réthy Irén szoprán énekel. 18.35: Godwin-lemezek. 20.30: Rádiózenekar. Feller tenorral. 21.50: Osztrák est. 23.50: Pauscher-jazz Nagel énekessel. Táncczene. Utána: Loránt Edit lemezei. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.05: Lemezek. 14.10: Lemezek. 17.30: Lemezek. 20: Binićski Miroszlava énekel. Dimitrijević Milan hegedül. 21.30: Lemezek. 22: Grussmann Arnold héber dalokat énekel. 22.30: Hangjáték. 23.10: Népdalok zenekarral. 23.40—24: Táncclemezek. — Berlin. 7.20—9: Könnyű zene. 13: Könnyű zene. 14.15: Német operák lemezei. 15.15: Bécsi zene lemezek. 18.30: Táncclemezek. 20.20: Nyolc munkás dala a köről és a földről. 22.05: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 19.05: Svéd zene lemezek. 20.20: Jahn: Nádi dalok. Beszélgetés és zene. 22.10: Lemezek. Utána: Lemezek. Königsberg. 6: Lemezek. 7.20—9: Könnyű zene Berlinből. 14.05—15.30: Északi zene lemezek. 16.25: Ferenczy Ilonka énekel. 20.30: Mandolinzene. 22.30: Közjáték lemezek. 23.30: Szórakoztató- és táncczene. — Leipzig. 7.25: Könnyű zene Dessauból. 13: A drezdai filharmonikusok vegyes hangversenye. 19.30: Szóra-

koztató zene. 21.10: Lortzing: Casanova, háromfelvonásos opera. — Pozsony. 11.55: Lemez. 13.30: Rádiózenekar. 19: Lemez. 19.15: Magyar műsor. — Prága. 20.30: Verdi: Aida, opera négy felvonásban a prágai Nemzeti Színházból. — Róma. 13.30: Lemezek. 14.05—15.15: Malatesta-zenekar. 18.10: Vegyes zene. 21.45: Kamarazene. 21.10: Lemezek. 22.30: Guglielminetti: La chioma di Berenice, egyfelvonásos vígjáték. 23.15: Táncczene. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. 13.10: Havájl zenekar. 14: Brácsa- és csellózene lemezek. 16.45: Szalonzene. 18: Dworakowski hegedűművész játéka. 18.35: Könnyű zene lemezek. 20: Mandolinzenekar. 21: Bécsi zenegyuleg. 22: Szimfonikus zenekar. Dudicz énekessel. 23.15: Táncczene.

SZERDA, SZEPTEMBER 26.

Bucuresti. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Modern francia operettek. 20.15: Lemezek. 21: Golestan zeneszerző estje. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.30: Közvetítés a Pénzügyi Központból. Az osztálysorsjáték főnyereményeinek huzása. 10.45: Hírek. 11: Régi magyar írók. (Felolvasás.) 11.40: Az ősz virága. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: K. Sztár Kornélia énekel. Koller Alfréd hegedül. 14.30: Hanglemezek. 17: A rádió diákléjárója. A látogatás és a hiúság. 18: A mandulák szerepe és működése az emberi szervezetben. Wein

Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőtől:

Künstler utazási és vizumirodától
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Zoltán dr. előadása. 18.35: Toll Arpad és Toth Janc: cigányzenekara muzsikál. 19.35: Lázár Miklós dr. tokaji szüretéről tart előadást. 19.50: Miből él Magyarországi lakossága. 20.25: Pestszenterzsébeti Általános Munkásdalkör és a Budapesti Általános Munkásdalkör az Operaház ötvenéves jubileuma alkalmából. Utána: Szalon- és jazz-zenekar Kalmár Pál énekszámával. — Bécs. 13: Lemezek. 15.10: Művészlemez. 17.30: Film lemezek. 18.30: Müller szoprán. 20.20: Fox-jazz Roland énekével. 21.05: A rádió első zenei ünnepe. 23: Ahástanok zenekara. 1—2: Táncclemezek. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 17.30: Szórakoztató zene. 20: Lemezek. 20.20: Népdallemezek. 21: Opera Ljubljánból. — Breslau. 7.25: Könnyű zene. 13: Szóra-koztató zene. 17: Könnyű zene. 19: Wolfsegger alt Schubert-, Brahms- és Strauss R. dalokat énekel. 20: Játék a XVI. századi dalokkal. 21.10: Fel a fejjel, bajtárs, Emlékezés 1914. szeptemberére. 23.45—1: Táncczene. — Deutschlandsender. 16.40: Szerelmi dalok lemezek. 18.30: Keringőlemezek. 21.30: Vidám zene két zongorán. 0.10: Delibes: Coppélia, órakeringő. Strauss: Rózsálovag, keringő (lemezek) 0.30—1: A dán rádiózenekar Európa-hangversenye (felvétel). — Königsberg. 6: Lemezek. 7.20—9: SS-zenekar Danzigből. 12.30: Dallemezek. 14.05—15.30: Vegyes lemezek. 17: Operai zenekar. 20.30: Händel világi orgonaműveiből. 22.10: Neusitzer Lie Graener-, Strauss R., Rösser- és Vignau-dalokat énekel. 23.45—1.30: Táncczene. — Milano. Ferruzzi-zenekar. 13.30: Lemezek. 14.10: Lemezek. 18.10: Kamarazene. 22: Szimfonikus zene. — Pozsony. 12.05: Strauss keringők. 13: Lemez. 14.30: Lemezek. 18.30: Kratochvil brácsaművész játéka. Rubinstein f.moll szonáta. 19.15: Magyar műsor. 20.10: Svoboda zongoraművész játéka. 20.50: Paulini Gábor hegedűversenye. — Róma. 13.30: Lemezek. 14.05—15.15: Vegyes zene. 21.10: Lemezek. 21.45: Vittorio Emanuele hegedűművész és a római stúdió enekiskolai növendékeinek hangversenye rádiózenekarral. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. 13.10: Könnyű zene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
főel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 le. Minden további
ára 10 szóig csupán 20 le. szó 2 le. szó
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Fehér orchidea.” Okom van rá, nem irhatok. Az írja, smér, nyugodtan szólítson meg. Várom. M. 4009

„Szeptember 48” jelige szerint, kérem ma, kedden este 7 órakor, református templomhoz elláradni.

MELYIK gavallér uriember segítene sürgősen két özezer lejtel fiatal szép asszonyt? „Legnagyobb diszkréción” jeligére az Aradi Közlönyben jelezze. 4006

ALKALMAZÁS.

Jólfőző mindenese elsejére vidékre kerestetik. Cim: Dr. Török, Petriá. 3950

KERESÉK azonnali belépésre női fodrászot, aki perfekt vasdolalásban és manikűrben. Jó fizetés. Forgalmas kikötő város. Alexandru Licskó, coafor de dame, Str. Portului No. 1. Gfurgiu. 3999

Aradi Román Felsőkereskedelmi iskola absolvensé többhavi bankpraksziással állást keres. Beszél románul, németül és egy keveset magyarul. Megkereséseket „Komoly” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3998

Jóbizonyítvánnyal rendelkező szobaleányt azonnali vagy 1-i belépésre keresek. Jelentkezés. Piața Catedrală. 5. Házfelügyelőnél. 333

PERFEKT szakácsnét éves bizonyítvánnyal elsejére, szobaleányt 16-ikére keresek. Jelentkezni 2—4-ig Str. Gh. Popa 16. 4007

Bőrtűző, elsőrendű munkaelő, azonnalra kerestetik. Bul. Reg. Ferdinand 31. Házmesternél.

LAKÁS.

Háromszobás földszinti modern lakás. új házban, kiadó, Str. Romanului 7. szám. 4012

VÉTEL ÉS ELADÁS.

2 DRB. MASSZIV kétajtós fényezett ruhaszekrény és egy toaletasztal eladó. Cim Str. Russu Sirianu 5. Central-mozi-val szemben. 3924

Ólomot, használtat állandóan veszek. Nemeth, Str. origoresou 3—4. Liget mellett. 3923

HASZNÁLT fordítható billiárdasztalt vennék. Cimet „Billiárd” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem. 3949

CSERÉPKÁLYHA 120□ eladó Megtekinthető délután 1—4-ig Cornel Popescu 7. 3956

Eladó: 430×380 keleti perzsaszőnyeg, hazai perzsa összekötők, gyönyörű világos hálószoza, tölgy-ebédő, gyapjufonal perzsaszőnyeghez stb. — Keressünk: Hálószozákat, ebédőket, szalont, szőnyegket, dísz tárgyakat, ezüstöt. — Zálogtárgyakra a legmagasabb kölcsönt a vetünk összekötésben álló timisoarai zálogház folyósít, hosszabbításokat olcsón vállalunk. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Orlovay-palota. 3924

Diszfenyők

ezüstös és sötétzöld, valamint szürke, arany-sárga farkalevelűek. Oszlopalku taxus sok változata. Buxusok sok fajban és nagyságban. Azonkívül számtalan örökzöld és évelő növény. Clematis sok színben. Fenti növények legjobb kiültetési ideje már most, a kora ősz. Megrendeléseket köszönettel elfogad: 3881 SZABÓ faiskola. Pancota.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

FIGYELEM Bőrgarnitúrák 5000 lejtől, cseresznye ebédő, uriszoba, fehér konyha 800 le, Singer varrógépek, fehér elszobá fál 500 lejtől, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószozákat 3500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, irógép, schöberli fotel, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia mellett.

Vas- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük leadni.

ELLÁTÁS.

1—2 diákot teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a licummal szemben. Bulev. Carol 81., I. emelet 4. ajtó. 8250

ÜZLETEK.

Eladó betegség miatt sürgősen egy jól bevezetett épületlakatos-műhely. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3925

Aradon létesítendő

bizonyíthatóan rentabilis vállalatához kettő millióval rendelkező társat keresünk.

Mérlegképes könyvelő előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 4011

9 évtized óta fennálló jól jövedelmező ipari üzem bővítéséhez közreműködő tőkével rendelkező társat keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 3996

Jólmenő rövidáru, textil és parasztáru üzlet Timisoaran forgalmas helyen, osaládi ügy miatt sürgősen eladó. Kevés tőke szükséges. Ajánlatok Sigmund Wolf. Timisoara, IV. Cal. Gen. Foch 25, a címekre küldendők. 3995

INGATLAN.

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bérház!

Belvárosban, nagyforgalmu utcában egyemeletes bérház, 40 lakással, jó hozammal, áron alul, egymillió leiert eladó.

Megbizott: Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. em. 3997

Emeletes bérház

a főter közelében több berbeadott egyszobás, kétszobás és négyszobás alapincézett lakással, beépíthető uccal telekkel 580.000 leiert eladó.

Petrán-iroda, Arad, Piața Avram Iancu 16. (Piațetér). 4006

Hirdessen az Aradi Közlönyben!